

**Česká zemědělská univerzita v Praze**

**Provozně ekonomická fakulta**

**Katedra ekonomiky**



**Diplomová práce**

**Analýza hospodaření vybraného města – poměrové ukazatele**

**Bc. Roman Kühnel**

© 2013 ČZU v Praze

# ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky  
Provozně ekonomická fakulta

## ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Kühnel Roman

Podnikání a administrativa

Název práce

**Analýza hospodaření vybraného města- poměrové ukazatele**

Anglický název

**Analysis of the economy of selected town - ratios**

---

### Cíle práce

Cílem diplomové práce je posouzení stavu hospodaření města Mělníka za šestileté období od roku 2006 do roku 2011. Na základě analýzy budou vymezeny návrhy a doporučení pro zlepšení ekonomické situace subjektu.

### Metodika

1. vymezení teoretických přístupů k hodnocení rozpočtu města - komparace dokumentů
2. finanční analýza - na základě absolutních, rozdílových a poměrových ukazatelů a ukazatelů dluhové služby.
3. deskripce a komentáře k vypočteným hodnotám
4. vymezení návrhů a doporučení pro stabilizaci ekonomické situace města a pro realizaci budoucích investic

### Harmonogram zpracování

Literární rešerže - první část: 3/2012 až 8/2012

Detailní metodika a dokončení druhé části literární rešerže: 8/2012 až 10/2012

Vlastní práce, analytická část: 10/2012 až 12/2012

Vlastní práce, syntéza poznatků, návrhy a doporučení: 12/2012 až 2/2013

Odevzdání poslední verze práce vedoucímu práce ke konečnému posouzení: 15. 3. 2013

**Rozsah textové části**

50-70 stran

**Klíčová slova**

obec, rozpočtová skladba, analýza finančního zdraví, příjmy, výdaje, hospodaření obce

**Doporučené zdroje informací**

Toth,P. Ekonomika měst a obcí. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1998. ISBN 80-7079-693-6.

Marková,H. Finance obcí, měst a krajů. Praha: Orac, 2000. ISBN 80-86199-23-1.

Kraftová,I. Finanční analýza municipální firmy. Praha: C.H.Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2.

Prokúpková, D. Praktické příklady účtování a rozpočtové skladby obcí od roku 2002. 1. vyd. Praha: Pragoeduca, 2002, ISBN 80-731-0002-9.

Provazníková, R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. Praha: Grada, 2007, Finance (Grada Publishing). ISBN 978-802-4720-975.

Peterová, H. Finanční hospodaření územních samosprávných celků a jeho přezkum: teorie a praxe. Praha: Institut pro místní správu, 2008, Finance (Grada Publishing). ISBN 80-869-7613-0.

Schneiderová, I. Rozpočtová skladba v roce 2008: rozpočtový proces a správce rozpočtu, návody, vzory, praktická řešení. Rožďalovice: REVOŠ-L, 2008, 280 s. Finance (Grada Publishing). ISBN 80-903-1607-7.

**Vedoucí práce**

Řezbová Helena, Ing., Ph.D.

**Termín odevzdání**

březen 2013

**prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.**

Vedoucí katedry



**prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.**

Děkan fakulty

V Praze dne 8.1.2013

### **Čestné prohlášení**

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Analýza hospodaření vybraného města – poměrové ukazatele" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 27.11.2013

---

### **Poděkování**

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Heleně Řezbové, Ph.D. za rady a připomínky při vedení diplomové práce, což vedlo k jejímu zkvalitnění. Dále bych chtěl poděkovat zaměstnancům městského úřadu Mělník za vstřícný přístup, především Ing. Daně Kratoňové za poskytnutí potřebných informací a podkladů.

# **Analýza hospodaření vybraného města – poměrové ukazatele**

---

## **Analysis of the economy of selected town - ratios**

### **Souhrn**

Cílem této diplomové práce je provedení finanční analýzy města Mělník. Práce je koncipována na teoretickou část, která je zaměřena na fungování obcí, rozpočet a metody finanční analýzy. Dále na část praktickou ve které jsou metody aplikovány na konkrétní obecní rozpočet. Největším přínosem této diplomové práce je vyhodnocení finanční situace obce za sledovaných sedm let, návrhy a opatření na její zlepšení.

### **Summary**

The object of this dissertation is interpretation of financial analysis of the town Mělník. The dissertation is designed into theoretical part, oriented on an operation of municipality, budget and methods of financial analysis and into practical part, where are these methods applied on concrete budget of municipality. The majority contribution of this dissertation are an evaluation of the financial situation of municipality for seven years of monitoring and some suggestions and arrangement for its improvement.

**Klíčová slova:** finanční analýza, analýza poměrových ukazatelů, rozpočet, výdaje, příjmy, obec

**Keywords:** financial analysis, analysis of financial ratios, budget, costs, revenues, municipality.

# Obsah

|                                       |    |
|---------------------------------------|----|
| Obsah .....                           | 7  |
| 1 Úvod.....                           | 10 |
| 2 Cíl práce a metodika .....          | 11 |
| 3 Literární rešerše .....             | 16 |
| 3.1 Obec .....                        | 16 |
| 3.2 Působnost obce.....               | 18 |
| 3.2.1 Samostatná působnost obce ..... | 18 |
| 3.2.2 Přenesená působnost obce .....  | 19 |
| 3.3 Orgány obce .....                 | 20 |
| 3.3.1 Zastupitelstvo obce .....       | 20 |
| 3.3.2 Rada obce.....                  | 21 |
| 3.3.3 Starosta, místostarosta .....   | 21 |
| 3.3.4 Obecní úřad.....                | 22 |
| 4 Finanční stránka obce .....         | 22 |
| 4.1 Rozpočet.....                     | 23 |
| 4.1.1 Rozpočtový proces.....          | 25 |
| 4.1.2 Rozpočtové příjmy.....          | 26 |
| 4.1.2.1 Daňové příjmy .....           | 26 |
| 4.1.2.2 Nedaňové příjmy .....         | 27 |
| 4.1.2.3 Přijaté transfery .....       | 27 |

|         |                                    |    |
|---------|------------------------------------|----|
| 4.1.2.4 | Kapitálové příjmy .....            | 27 |
| 4.1.3   | Rozpočtové výdaje.....             | 29 |
| 4.1.3.1 | Běžné .....                        | 29 |
| 4.1.3.2 | Kapitálové.....                    | 29 |
| 4.2     | Finanční analýza.....              | 30 |
| 4.2.1   | Zdroje finanční analýzy .....      | 31 |
| 4.3     | Metody finanční analýzy .....      | 32 |
| 4.3.1   | Analýza poměrových ukazatelů.....  | 34 |
| 4.3.1.1 | Ukazatel likvidity .....           | 34 |
| 4.3.1.2 | Ukazatel rentability .....         | 35 |
| 4.3.1.3 | Ukazatel zadluženosti.....         | 36 |
| 4.3.1.4 | Dluhová služba .....               | 37 |
| 5       | Vlastní práce .....                | 38 |
| 5.1     | Finanční analýza města Mělník..... | 43 |
| 5.1.1   | Příjmy obce .....                  | 43 |
| 5.1.1.1 | Daňové příjmy .....                | 44 |
| 5.1.1.2 | Nedaňové příjmy .....              | 46 |
| 5.1.1.3 | Kapitálové příjmy .....            | 49 |
| 5.1.1.4 | Přijaté transfery .....            | 51 |
| 5.1.1.5 | Celkové příjmy po konsolidaci..... | 56 |
| 5.1.2   | Výdaje obce .....                  | 59 |
| 5.1.2.1 | Běžné výdaje .....                 | 59 |



|         |  |    |
|---------|--|----|
| 5.1.2.2 | Kapitálové výdaje .....                    | 62 |
| 5.1.2.3 | Celkové výdaje .....                       | 65 |
| 5.1.3   | Porovnání příjmů a výdajů.....             | 67 |
| 5.1.4   | Zadluženost .....                          | 72 |
| 5.1.5   | Dluhová služba .....                       | 74 |
| 5.1.6   | Likvidida .....                            | 76 |
| 5.1.6.1 | Peněžní likvidita .....                    | 76 |
| 5.1.6.2 | Pohotová likvidita.....                    | 77 |
| 5.1.6.3 | Běžná likvidita.....                       | 79 |
| 5.1.7   | Rentabilita .....                          | 80 |
| 5.1.7.1 | ROE - rentabilita vlastního kapitálu ..... | 80 |
| 5.1.7.2 | ROA - rentabilita aktiv .....              | 82 |
| 5.1.7.3 | ROS rentabilita tržeb .....                | 83 |
| 6       | Závěr a doporučení .....                   | 85 |
| 7       | Seznam použité literatury .....            | 89 |
|         | Seznam tabulek .....                       | 92 |
|         | Seznam grafů a obrázků.....                | 94 |

# 1 Úvod

Obce, města jsou zástupci státu při jednání s občany. Každá z obcí je samostatnou účetní jednotkou a musí si řádně vést účetnictví, které dokládá příslušnému nadřízenému orgánu. Každoroční sestavování obecních rozpočtů závisí na daném vedení obce, tudíž jsou jednotlivé rozpočty unikátní.

Na základě finanční analýzy je možné vysledovat jakým způsobem obce hospodaří, jaké aktivity či projekty považuje za důležité a kolik peněžních prostředků na tyto položky přidělí. Za sledované období se na tomto základě dá určit, jaké priority si vedení obce vytyčilo. Zda-li je to rekonstrukce budov, rozvoj cestovního ruchu, sportu, či vytváření podmínek pro soukromé investory, atd. Na tyto projekty však musí město získat finanční prostředky, ať už formou dotace ze státního či krajského rozpočtu nebo formou vlastní hospodářské činnosti, kterými mohou být nájmy z pronajímaných budov, pozemků, poskytování služeb občanům, pořádání kulturních akcí. Finanční analýza zkoumá kladnou či zápornou povahu sald příjmů a výdajů, poskytuje informace o zadlužení a zdrojích kterými jsou příjmové nedostatky kryty, schopnosti splácení těchto dluhů. Analýza poskytuje i údaje o schopnosti vytvářet zisk na základě investování vlastních aktiv a vytváření tak vlastních prostředků.

Na základě výstupních dat z finanční analýzy využívající poměrové ukazatele, které poskytují přehled o finančním zdraví obce, je možné vysledovat slabá místa hospodaření. Ať už to mohou být nízké příjmy, příliš vysoké celkové výdaje, získávání úvěrů za nevýhodných podmínek, atd, po definování problému je na snadě, aby byla navrhnutá konkrétní, v praxi realizovatelná řešení.

Rozhodl jsem se vypracovat tuto práci o městě Mělník, jelikož v tomto městě bydlím a otázka financování a hospodaření s veřejnými prostředky je v současné době důležité téma.

## 2 Cíl práce a metodika

Hlavním cílem této diplomové práce je provedení finanční analýzy vybraného středočeského města Mělník v sedmileté časové řadě, od roku 2005 do 2011. Dále vysvětlit z jakých důvodů došlo k výsledným trendům. Na základě těchto zjištění definovat konkrétní realizovatelná řešení problematických kapitol hospodaření.

### Dílčí cíle:

- i. vymezení teoretických přístupů pro hodnocení hospodaření obcí
- ii. charakteristika subjektu
- iii. vymezení změn a jejich příčin v časové řadě
- iv. vymezení návrhů a doporučení

Práce je koncipována na teoretickou část ve které jsou na základě studia odborné literatury definovány obce jako takové, jejich účel a pravomoce, personální složení. Dále je zde charakterizována finanční stránka obce v podobě rozpočtu a jeho základních příjmových a výdajových kapitol, vypovídající o tvorbě a složení.

Následující část práce se zaměřuje na teoretické zpracování finanční analýzy v podobě horizontálních a vertikálních ukazatelů, které se dají aplikovat do municipálních podmínek.

Po definování základních ukazatelů a postupů finanční analýzy je v práci zahrnuta praktická část popisující konkrétní podmínky sledovaného města Mělníka v podobě demografického vývoje za sledované sedmileté období, městské vybavenosti a místní správě.

Hlavní část práce je věnována samotné finanční analýze bývalého okresního města. Obecní rozpočet je rozdělen na příjmovou a výdajovou část, poté jsou obě složky mezi sebou porovnávány. Pro jednotlivé kapitoly příjmů a výdajů je zpracována horizontální analýza, jejíž výstupy dokládají časový trend za sledované období. V tabulkách je dále uváděn bazický index, jenž sleduje výkyvy, které sledované příjmy

či výdaje vykázaly v jednotlivých letech oproti prvnímu sledovanému roku. Tento index udává změny v procentech.

$$\text{Index} = (\text{BĚŽNÉ OBDOBÍ} / \text{VÝCHOZÍ OBDOBÍ}) * 100.$$

Základní období vždy vyjde 100%, následující období jsou v hodnotě vyšší či nižší, rozdíl oproti základní hodnotě vyjadřuje dosaženou změnu.

Jednotlivé rozpočtové složky jsou přepočítány na jednoho obyvatele obce a dále zanalyzovány bazickým indexem.

Pro lepší přehlednost jsou výsledky jednotlivých rozpočtových kapitol zpracovány do sloupcových grafů, kde jsou na první pohled znatelné trendy a změny, které se za sedm sledovaných let udály.

Na konci každé příjmové rozpočtové kapitoly je vypracována vertikální analýza v podobě analýzy struktury příjmů, zjišťuje položky, které se nejvyšší mírou podílely na celkové hodnotě sledované rozpočtové kapitoly. Pro zjištění těch nejvýznamnějších, se jednotlivé položky v každém roce vydělily celkovými daňovými příjmy, vynásobily stem. Vybraly se ty, které dosahovaly nejvyšších hodnot. Pomocí výšečových grafů jsou vždy porovnána dvě období, která se od sebe nejvíce lišila.

| Příjmy            | Výkaz                           | Rozpočtová třída | Řádek | Položky s nejvyšším vlivem |
|-------------------|---------------------------------|------------------|-------|----------------------------|
| Daňové            | *Výkaz pro hod. pln. rozp.ÚSC   | I.               | 4010  | 1211, 1121, 1111, 1112.    |
| Nedaňové          | Výkaz pro hod. pln. rozp.ÚSC    | II.              | 4020  | 2210, 2111                 |
| Kapitálové        | Výkaz pro hod. pln. rozp.ÚSC    | III.             | 4030  | 3112                       |
| Přijaté transfery | Rozbor hospodaření města Mělník | IV.              |       | 411                        |

\* Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC

V kapitole přijaté transfery je potřeba očistit celkové hodnoty od prostředků, které přímo neovlivnily vlastní chod města, ale byly dále přeposílány nižším územně samosprávným celkům. Dále se musel odstranit vliv konsolidace (odstranění vlivu přesunu peněžních prostředků mezi vlastními účty, fondy, které jsou současně příjmem a výdejem

a tím ovlivňují celkové hodnoty účtů). Tyto hodnoty jsou čerpány z interního rozboru hospodaření, které si město dobrovolně každý rok samo vypracovává.

V této kapitole jsou transfery rozděleny na neinvestiční a investiční, pro názornost je sloupcový graf vytvořen tak, aby byly v každém sloupci, které vyjadřují jednotlivé roky, barevně odděleny obě skupiny.

Veškeré trendy, anomálie, změny jsou okomentovány tak, aby byly odhaleny příčiny těchto stavů. Komentáře vychází z dostupných výkazů, rozhovorů s pracovníky finančního odboru města, pravidelně městem vydávaného měsíčníku Mělnická radnice.

Následuje shrnutí celkových příjmů po konsolidaci, dohledatelné na řádce 4200, ve výkazu pro plnění rozpočtu ÚSC. I v tomto případě je uveden index vypovídající o změnách hodnot vzhledem k prvnímu pozorovanému období. Dále jsou přepočítány příjmy na 1 obyvatele. Na závěr této kapitoly byl vytvořen sloupcový graf, který v jednom sloupci barevně odděluje poměry hodnot jednotlivých složek, z kterých se celkový příjem po konsolidaci skládá. Příjmovou kapitolu uzavírá spojnicový graf, vypovídající o výši celkových příjmů na 1 obyvatele, kdy každá linie zobrazuje jednu příjmovou kapitolu.

Po celkových příjmech se práce zaměřuje na běžné a kapitálové výdaje. Stejně jako tomu bylo u příjmů jsou výdajové kapitoly zpracovány v tabulkách a pro lepší přehlednost jsou vypracovány sloupcové grafy.

Hodnoty běžných výdajů jsou dohledatelné na řádce č.4210 ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC. I u běžných výdajů je potřeba odstranit vliv konsolidace. Od výdajů je odečten účet č.6330, který se skládá z převodových účtů č.5342, č.5345, č.5349.

Nejvýznamější položky běžných výdajů jsou k dohledání ve výkazu pro plnění rozpočtu ÚSC pod čísly položek: 3291 - Platby zaměstnanců v pracovním poměru, 5410 - Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím, 5011 - Sociální dávky. Tato data jsou zpracována do výsečového grafu, kde jsou porovnávány hodnoty dvou období s co do objemu nejrozdílnějších celkových běžných výdajů.

Kapitálové výdaje dohledatelné na řádku č.4030 ve stejném výkazu jako tomu bylo u výdajů běžných. Nejvýznamější položky kapitálové položky: č.6121 - Investice do budov, hal a staveb, č.6130 - Investice do pozemků, jsou zpracovány do výšečového grafu.

Celkové výdaje jsou zpracovány do tabulky s bazickým indexem, výdajem na 1 obyvatele a příslušným bazickým indexem. Na konci kapitoly je umístěn sloupcový graf, kdy v každém sloupci je barevně rozlišen poměr mezi výdaji běžnými a kapitálovými.

Saldo celkových příjmů a výdajů je zpracováno s vlivem i bez vlivu kapitálových složek, ať už ve formě příjmů z prodeje majetku nebo investic do pořízování nemovitého majetku či rekonstrukcí, revitalizace. Očištěné hodnoty vypovídají o běžném hospodaření obce bez vlivu jednorázových investic, nákladů. Pro vyšší vypovídací hodnotu jsou v tabulce i sloupcovém grafu hodnoty, které jsou ovlivněny kapitálovými výdaji, příjmy i hodnoty, které jsou od tohoto vlivu očištěny.

V další části práce jsou zpracovány ukazatele finanční analýzy zadluženost a její celkový vývoj, dluhová služba, likvidita a rentabilita.

**Zadluženost** = úvěry a komunální dluhopisy + přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy. Hodnoty jsou uvedeny v Rozvaze org. složek státu, územních samospr. celků a přísp. org. s čísly položek (196 + 166) + 150. V tomto případě je do práce zahrnut i sloupcový graf s přehledným vyjádřením nárůstu celkové zadluženosti.

Vývoj celkové zadluženosti = zadluženost / pasiva celkem (aktiva).  
Zadluženost / číslo.pol. 202, rozvaha.

**Dluhová služba** = úroky + uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků. Položky se dohledávají ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu, č.5141 + č.8124.

Ukazatel dluhové služby = dluhová služba / příjmy celkem po konsolidaci (Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu, ř. 4200)

**Likvidita** v práci je sledována peněžní, pohotová a běžná likvidita.

**Peněžní** = finanční majetek / krátkodobé závazky. Data jsou k dohledání v rozvaze, ř.89 / ř.167.

**Pohotová** = finanční majetek + krátkodobé pohledávky / krátkodobé závazky. V krátkodobých pohledávkách jsou obsaženy položky - pohledávky odběratelé č.311, poskytnuté provozní zálohy č.314, pohledávky za rozpočtové příjmy č.315.

**Běžná** = oběžná aktiva / krátkodobé závazky. Oběžná aktiva jsou v rozvaze na ř.42.

Dalšími sledovanými ukazateli jsou rentabilita vlastního kapitálu, rentabilita aktiv, rentabilita tržeb.

### **Rentabilita**

**ROE** = zisk po zdanění (výkaz zisku a ztráty ř.62) / vlastní kapitál (rozvaha ř. 126).

**ROA** = zisk po zdanění / celková aktiva (rozvaha ř.125).

**ROS** = zisk po zdanění / celkové výnosy (Výkaz zisku a ztráty ř.58).

## 3 Literární rešerše

### 3.1 Obec

Česká republika využívá z hlediska samosprávy dvoustupňový systém. Základní územní jednotkou podle Ústavy ČR je obec - místní samospráva. (Provazníková, 2007, s.27)

Obec je podle zákona základním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek a je vymezena územím obce. Obec je dále veřejnoprávní korporací vlastnící majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.

Obec zabezpečuje úkoly tím, že hospodaří se svým majetkem, zřizuje organizace ve své působnosti, zabezpečuje veřejné statky pro své občany, rozvíjí vztahy s jinými obcemi, ostatními subjekty, státem. (Pavlásek, Hejduková, s.140)

Zákon na základě definovaných pravidel ustanovuje druhy obcí, jako jsou obce, města, městysy, statutární města, Hlavní město Praha, které má zvláštní postavení.

Obec se řadí mezi základní typ jednotky územní samosprávy. Některé obce mohou být za splnění daných podmínek prohlášeny vyšším správním celkem.

Městys nebo také městečko je historický typ obce stojící mezi městem a vsí, kterým bylo uděleno právo pořádat výroční a dobytčí trhy. Městysy musely mít městský charakter a musely plnit roli spádového městečka pro okolní vesnice.

Podle současné právní úpravy je obec městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž žádná není městem, ale alespoň jedna je městysem, je nově vzniklá obec městysem. Oddělí-li se část městyse a vzniknou dvě nebo více obcí, pak obec, které zůstane název dosavadního městyse nebo část názvu, je i nadále městysem.



Legální definice pojmu město není v platném právu definováno. S pomocí historické metody se dá konstatovat, že v minulosti byl zásadní rozdíl mezi obcí a městem ve způsobu obživy jejich obyvatel, ve městech převažovala řemesla a služby. V současné době je nutné se uspokojit s vymezením pojmu město, jak jej uvádí platné právo.

Obec, která má alespoň 3000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. (Novotný, 2007, s.16)

Vláda stanovila svým usnesením č.418 ze dne 2.května 2001 kritéria pro posuzování žádostí obcí o stanovení městem: celkový počet obyvatel trvale bydlících na zastavěném území obce je alespoň 3000, soustředěná městská zástavba středu obce (náměstí) má zpevněný povrch a chodníky, převažuje vícepodlažní nadzemní zástavba. Všechny ulice a veřejná prostranství v obci jsou pojmenovány, celková zástavba obce se vyznačuje obytnými domy se dvěma a více byty a budovami sloužícími všeobecně potřebným službám. Větší část obce je vybavena veřejným vodovodem a kanalizací, místními komunikacemi a chodníky s bezprašným povrchem a veřejným osvětlením, rozvinutou sítí veřejných a všeobecných služeb, přesahující znatelně potřeby místního obyvatelstva a sloužící i pro spádové území, udržovanou veřejnou zelení i stavebními objekty, včetně kulturních památek, organizovaným svozem tuhých domovních odpadů, je v ní základní škola, zdravotní zařízení s alespoň třemi stálými lékařskými místy a lékárnou, společenský sál, pošta a peněžní služby, sportoviště, tělocvična, ubytovací zařízení s nejméně 20 lůžky a vede obecní kroniku. Do stávající vybavenosti obce lze započítat i zařízení, která jsou ve výstavbě, případně v rekonstrukci.

Statutární města jsou města vyjmenovaná v zákoně. Ta se mohou členit na městské obvody nebo části. Toto členění se provádí na základě stanovení Statutu města, který je vydán jako obecně závazná vyhláška. Obvody nebo části mají potom vlastní orgány samosprávy. Této možnosti však statutární město nemusí využít, případně je může využít kdykoli v budoucnu. Město vyjmenované v zákoně je statutárním městem bez ohledu zda se člení na části či obvody. (Novotný, 2007, s.16) Všech 25 statutárních měst je taxativně vyjmenováno v §4, Hlava první, obecná ustanovení, zákon o obcích.

Druhým stupněm dle Ústavy ČR jsou vyšší územně správní celky - kraje, které vznikly 1.1.2001. Bylo vymezeno 14 krajů .

U územní samosprávy se nejedná o hierarchickou strukturu, tedy o nadřízenost a podřízenost, protože každý územně samosprávný celek má své samostatné kompetence, do kterých ostatní územní celky nemohou zasahovat. Platí, že zastupitelstva mohou rozhodovat v oblasti samosprávy, kdy obecní zastupitelstva rozhodují všude, pokud se nejedná o záležitosti, které zákon dává zastupitelstvům krajů. (Provazníková, 2007, s.27)

## 3.2 Působnost obce

Z důvodu decentralizace územní samosprávy přebírají municipalities části spravování státní správy. Tudíž obce kromě své vlastní samostatné působnosti vykonávají i státem delegované činnosti.

### 3.2.1 Samostatná působnost obce

Samostatná působnost obcí je definována v zákonech taxativním výčtem a dále je popisována jako péče o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi. Především je to uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

Obec spravuje samostatně záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, pokud tyto nejsou svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena dalším správním úřadům, a záležitosti, které do samostatné působnosti svěří příslušný zákon. Pokud zákon nestanoví, zda se jedná o samostatnou nebo přenesenou působnost, platí, že jde o samostatnou působnost. Toto rozlišení je nezbytné z procesních i finančních důvodů. Do působnosti obce patří vydávání obecně závazných vyhlášek, přičemž se obec řídí zákonem. Vydávání závazných vyhlášek určil zákon zastupitelstvu obce. (Šín, 2009, s.120)

**Do samostatné působnosti obce se ze zákona řadí:** hospodaření obce, rozpočet a závěrečný účet obce, peněžní fondy obce; právnické osoby obce, organizační složky obce, účast obce v právnických osobách; osobní a věcné výdaje na činnost obecního úřadu a zvláštních orgánů obce; organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení obecního

úřadu; vydávání obecně závazných vyhlášek obce, místní referendum; obecní (městská) policie; pokutování za správní delikty; program rozvoje územního obvodu obce, územní plán obce, regulační plan, vyhlášení jejich závazné části obecně závaznou vyhláškou; místní poplatky; zřizování jednotky dobrovolných hasičů a zabezpečení úkolů požární ochrany v obci; zajišťování připravenosti obce na mimořádné události, podílení se na provádění záchranných a likvidačních prací, na ochraně obyvatelstva; zřizování a správa předškolních zařízení, základních škol, základních uměleckých škol a zařízení jim sloužících; zřizování zdravotnických zařízení a ochrana veřejného zdraví, ochrana před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.

### **3.2.2 Přenesená působnost obce**

Přenesená působnost je dekoncentrovaná státní správa svěřená obcím zákony na základě ustanovení čl.105 Ústavy České republiky. Jde o nepřímou místní státní správu. Obec vystupuje při výkonu přenesené působnosti obdobně jako výkonné orgány státu. Její činnost má standardně podzákoný, výkonný a nařizovací charakter. (Binek, Galasová, 2013)

U přenesené působnosti jde o výkon státní správy, který stát nerealizuje přímo svými orgány, ale prostřednictvím obcí a jejich orgánů. Při výkonu přenesené působnosti se obec řídí zákony a ostatními obecně závaznými právními předpisy a v jejich mezích také usneseními vlády a směrnicemi ústředních orgánů státní správy. Přenesená působnost zahrnuje státní správu, u které stát sice vychází z toho, že patří jemu, ale jejíž bezprostřední výkon považuje za vhodné svěřit obcím jako představitelům místní samosprávy. (Schelle, Svoboda, 2011, s.45)

**V rámci výkonu přenesené působnosti se u obcí jedná o tyto činnosti:** vydávání nařízení obce v rozhodování o místních a účelových komunikacích, projednávání přestupků, obce jsou vodoprávním úřadem a spravují drobné toky, jsou povodňovým orgánem, jsou orgánem ochrany přírody a ovzduší atd.

U obcí s rozšířenou působností se v přenesené působnosti jedná např. o vedení evidence a registru obyvatel, vydávání občanských průkazů, cestovních dokladů,

řidičských průkazů; o živnostenský úřad; o sociální dávky a sociální služby, péče o nepřízpůsobivé občany atd.. (Provazníková, 2007, s.30)

Obec může v rámci své přenesené působnosti rozhodnout o uzavření veřejnoprávní smlouvy o výkonu státní správy s obcí s rozšířenou působností. Jde o dvoustranný právní úkon, typ koordinační smlouvy. Tyto smlouvy umožňují přesun působnosti a pravomoci subjektů veřejné správy, resp. rozšíření územní přenesené působnosti orgánů jedné obce na území - správní obvod obce jiné, případně jiných obcí. O uzavření takové smlouvy rozhoduje rada obce. (Peková, 2008, s.131)

### 3.3 Orgány obce

V České republice jsou orgány obce vymezeny zákonem č.128/2000 Sb. o obcích (obecních zřízeních).

#### 3.3.1 Zastupitelstvo obce

Základní orgán obecní samosprávy. O jeho složení rozhodují přímo občané v obecních volbách. Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením. Počet členů se stanovuje na základě počtu obyvatel. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.39)

**Tabulka 1: Závislost počtu členů zastupitelstva na počtu obyvatel v obci**

| Počet obyvatel            | Počet členů zastupitelstva |
|---------------------------|----------------------------|
| do 500 obyvatel           | 5 - 15 členů               |
| 500 - 3000 obyvatel       | 7 - 15 členů               |
| 3000 - 10 000 obyvatel    | 11 - 25 členů              |
| 10 000 - 50 000 obyvatel  | 15 - 35 členů              |
| 50 000 - 150 000 obyvatel | 25 - 45 členů              |
| nad 150 000 obyvatel      | 33 - 55 členů              |

*Zdroj: Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010*

Zastupitelstvo obce má hlavní rozhodovací pravomoc v samostatné působnosti. Může rozhodovat ve všech samosprávných záležitostech kromě těch, které patří do rozhodovací pravomoci zastupitelstva kraje jako vyššího územního samosprávného celku. Členy zastupitelstva jsou zvolení zástupci jednotlivých politických stran v obci nebo nezávislí členové. Jsou voleni v komunálních volbách na dobu čtyřletého funkčního

období. Jednání zastupitelstva obce jsou ze zákona veřejná a řídí se schváleným jednacím řádem. Podle zákona o obcích se schází nejméně 4x ročně.

**Zastupitelstvo obce schvaluje zejména:** rozpočet a závěrečný účet obce, rozpočtová opatření, program rozvoje územního celku obce, výši osobních a věcných nákladů, výši odměn, obecně závazné vyhlášky v rámci samostatné působnosti, smlouvy o poskytnutí dotací, půjček, rozhodování o majetkových záležitostech atd.

### **3.3.2 Rada obce**

Je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu obce. V záležitostech přenesené působnosti přísluší radě rozhodovat jen v oblastech stanovených zákonem. V obci, ve které se rada nevolí, vykonává její pravomoc starosta.

Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další členové rady volení z řad zastupitelstva. (Schelle, 2009, s.436)

V radě je lichý počet členů, v současnosti nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Rada se nevolí, má-li zastupitelstvo méně než 15 členů.

Jednání rady jsou neveřejná; vydává nařízení obce v rámci přenesené působnosti na základě zákonného zmocnění.

### **3.3.3 Starosta, místostarosta**

Zastupují obec navenek. Starostu a místostarostu volí do funkcí zastupitelstvo obce z řad svých členů. Musí být občany České republiky. Za výkon své funkce odpovídají zastupitelstvu obce.

Starosta řídí a kontroluje všechny pracovníky obecního úřadu a plní funkci statutárního orgánu zaměstnavatele. Přípravuje, svolává a řídí schůze zastupitelstva a rady obce, podepisuje jejich usnesení společně s dalším pověřeným členem rady. Odpovídá za objednání auditu hospodaření obce.

Místostarosta zastupuje starostu v jeho nepřítomnosti.

### **3.3.4 Obecní úřad**

Výkon samosprávy a v přenesené působnosti i výkon státní správy zabezpečují zaměstnanci, kteří pracují ve výkonných orgánech obecního úřadu - odborech a odděleních.

Čím je obec větší, tím je organizační struktura obecního úřadu složitější. V malých obcích se zpravidla sdružuje řídicí agenda pouze do několika málo odborů, ve větších městech je více odborů, které se dále člení na oddělení.

V obcích a městech se zřizují tyto obory: finanční, územního plánování a rozvoje, organizace a řízení, místního podnikání, školství a vzdělání, kultury a sportu, péče o zdraví, zdravotní, sociální atd..(Peková, 2008, s.126)

## **4 Finanční stránka obce**

Důležitým nástrojem pro plnění úkolů jednotlivých vládních úrovní je soustava veřejných rozpočtů, která bývá doplněna dalšími účelovými peněžními fondy. Každá vládní úroveň sestavuje svůj rozpočet, který bilancuje příjmy s výdaji k zajištění potřeb veřejného sektoru. (Peková, 1997, s.102)

V rámci soustavy veřejných rozpočtů, jsou na úrovni územních samosprávných celků sestavovány rozpočty obcí nebo krajů. Rozpočty územních samosprávných celků jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy. V nich se soustředí jak příjmy, které obce získají na základě přerozdělení z rozpočtové soustavy vládního rozpočtu, tak příjmy generované jejich vlastní činností. Ty se rozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků prostřednictvím veřejného sektoru územní samosprávy nebo prostřednictvím soukromého sektoru. (Provazníková, 2007, s.53)

Rozpočet je obecně chápán jako peněžní fond, finanční plán, bilance či nástroj prosazování cílů veřejné politiky. Obce a kraje hospodaří podle vlastního rozpočtu příjmů a výdajů a s využitím vlastních peněžních fondů. Pravidla hospodaření s rozpočtovými prostředky jsou stanovena zákonem č. 250/2000 Sb., o územních rozpočtech. Vedle tohoto zákona byl schválen zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém výnosu jednotlivých daní, který se

rozpočtů krajů i obcí významně dotýká, podobně jako rozpočtová pravidla celostátní, upravená zákonem č. 218/2000Sb., obsahující obecná ustanovení společná pro celou rozpočtovou soustavu. (Marková, 2000, s.68)

## 4.1 Rozpočet

Rozpočet obcí patří z hledisk a jednotlivých stupňů vlády k veřejným rozpočtům nejnižší úrovně. Tyto rozpočty jsou schvalovány na veřejných zasedáních zastupitelstev obce. Obec má vlastní majetek, má právo mít vlastní peníze, které shromažďuje jak v rozpočtu, tak také v účelových peněžních fondech. Rozpočet obce, jako hlavní finanční nástroj jejího hospodaření, musí vyjadřovat všechny finanční vztahy, které obec má ke svému ekonomickému okolí. Mezi tyto vztahy se řadí vztahy ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům státních fondů a současně k jiným subjektům včetně občanů. (Pařízková 2008, s.55)

Lze na něj nahlížet jako na bilanci, která bilancuje příjmy a výdaje na rozpočtové období shodné s rozpočtovým obdobím celé soustavy veřejných rozpočtů v dané zemi, které jsou většinou shodné s kalendářním rokem ( ale ne vždy je tomu tak - např. ve Velké Británii začíná fiskální rok 1.dubna a končí 31.března následujícího roku). (Pavlásek, Hejduková, 2011, s.149)

Rozpočet se zpracovává, projednává a schvaluje v třídění dle platné rozpočtové skladby, aby vyjadřoval závazné ukazatele. Jimi se mají řídit výkonné orgány územního samosprávného celku při hospodaření podle rozpočtu, právnické osoby zřízené nebo založené v působnosti územního samosprávného celku při svém hospodaření a další osoby, které mají být příjemci dotací nebo příspěvků z rozpočtu. (Provazníková, 2003, s.280)

Hospodaření můžeme charakterizovat vztahem:  $F_1 + P - V = F_2$

$F_1$  - stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období

P - příjmy

V - výdaje

$F_2$  - stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období

Je-li  $F_2$  větší než  $F_1$ , vytváří se finanční rezerva pro hospodaření v dalším roce. Je-li naopak  $F_1$  menší než  $F_2$ , je potřeba použít rezerv z minulých období nebo jiných zdrojů

na vyrovnání rozpočtové bilance. Pokud obec nemá vytvořené finanční rezervy, je nucena k financování svých potřeb využít úvěru.

**Finanční plán** by měl zajistit solventnost municipality tak, že bere v potaz jen ty výdaje, které jsou kryty příjmy, které lze reálně očekávat, existujícími rezervami, půjčkami, které lze získat a splatit. (Provazníková, 2007, s.53)

Finanční plán může počítat s ročním, střednědobým (3-5let) nebo dlouhodobým výhledem (ten není příliš obvyklý). Nejvýznamnější úskalí při sestavování střednědobého finančního plánu na úrovni územní samosprávy jsou: schopnost odhadu budoucích příjmů a jejich meziroční vývoj, analýza budoucího vývoje municipálního i soukromého sektoru a jeho vztah k rozpočtu obce (budoucí daně, úhrada faktur za smluvní zabezpečování veřejných statků soukromým sektorem), vyjasnění koncepce vztahů rozpočtu obce k ostatním článkům rozpočtové soustavy, zejména ke státnímu rozpočtu, a neměnnost principů těchto vztahů, alespoň ve střednědobém horizontu (např. dlouhodobější platnost daňového určení, ukazatelů, podle kterých se poskytují dotace ze státního rozpočtu apod.).

**Rozpočtový výhled** je pomocným nástrojem územního samosprávného celku. Slouží pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 - 5 let následujících po roce, na který je sestaven roční rozpočet.

Obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. (Schneiderová, 2012, s.250)

Pomocí rozpočtového výhledu obec zvažuje své potřeby a možnosti finančního zabezpečení - zvažuje své výdaje a pro ně použitelné příjmy pro delší časové období, než je daný kalendářní rok. Každá obec je povinna prognózovat své střednědobé hospodaření, a to alespoň ve zjednodušené formě.

Rozpočtový výhled obsahuje minimálně základní souhrnné ukazatele, kterými jsou: celkové příjmy, celkové výdaje, saldo rozpočtu a jeho financování, celkové pohledávky, celkové závazky. (Kinšt, Češková, 2011, s.201)



## **4.1.1 Rozpočtový proces**

Souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovém období. V ČR se rozpočet jako základ finančního hospodaření obce sestavuje na jeden kalendářní rok, rozpočtový proces je však delší, zpravidla zahrnuje dobu 1,5 - 2 roky.

### **Jednotlivé fáze procesu**

Analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období, sestavení návrhu rozpočtu, projednání a chválení, kontrola plnění, přehled o skutečném plnění rozpočtu - závěrečný účet, následná kontrola, aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu

### **Sestavení návrhu rozpočtu**

Provádí výkonný orgán obce, většinou finanční odbor. Podklady pro sestavení jsou rozpočtový výhled, navazuje na údaje z rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria, odráží vazby na jiné rozpočty (krajů, obcí). Vlastní návrh by měl vycházet z analýzy hospodaření přinejmenším dva roky zpět. Jednotlivé odbory by měly návrh své části rozpočtu rozdělit na příjmy, běžné a kapitálové výdaje. (Provazníková, 2007, s.64)

### **Projednání a schválení rozpočtu**

Schvalování se skládá z projednání a schválení rozpočtu. Projednání se děje na veřejném zasedání zastupitelstva. Zasedání svolává a schvaluje starosta (v kraji hejtman). Zastupitelstvo je schopno se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů. Schvaluje se jak struktura příjmů a výdajů, tak i celková výše rozpočtu.

Po schválení rozpočtu v zastupitelstvech územních samosprávných celků se neprodleně provádí jeho rozpis. Součástí rozpisu rozpočtu je sdělení závazných ukazatelů rozpočtu těm subjektům, které jsou povinny se jimi řídit.

Nebude-li rozpočet schválen před 1.lednem rozpočtového roku, řídí se jeho rozpočtové hospodaření v době do schválení rozpočtu pravidly rozpočtového provizoria. (Marková, 2000, s.138)

## **Závěrečný účet**

Obcím a dobrovolným svazkům obcí je uložena povinnost nechat si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok. Předmětem přezkoumání je kontrola hospodaření podle schváleného rozpočtu, hospodaření s ostatními finančními prostředky, nakládání s majetkem obce, vedení účetnictví atd. Sestavení závěrečného účtu obce je určitou formou konečné kontroly hospodaření za uplynulý kalendářní rok.

**Závěrečný účet obsahuje:** údaje o plnění příjmů a výdajů rozpočtu v plném členění podle platné rozpočtové skladby, údaje o dalších finančních operacích, údaje o tvorbě a použití peněžních fondů, údaje o hospodaření všech zřízených nebo založených organizací, údaje o hospodaření s majetkem, vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu a k rozpočtu státních fondů, dále také vyúčtování finančních vztahů k jiným rozpočtům (krajům, obcím) a k hospodaření ostatních subjektů, zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření. (Kinšt, Češková, 2011, s.210)

## **4.1.2 Rozpočtové příjmy**

Jednotlivé druhy příjmů rozpočtu obcí tvoří daňové, nedaňové, přijaté transfery a kapitálové příjmy. Pro obecní rozpočty jsou nejdůležitější první tři, tzv. nenávratné příjmy.

### **4.1.2.1 Daňové příjmy**

Vyjadřují hlavní formu rozpočtu. V municipalitních rozpočtech se jedná o sdílené a veřejné daně. U sdílených daní je výnos dělen mezi různé úrovně veřejných rozpočtů. Naproti tomu svěřené daně znamenají výlučný výnos z daně daně pro místní rozpočet. Relativní výše výnosu těchto daní je dána zákonem a vláda ji nemůže nijak ovlivnit. (Černohorský, Teplý, 2011, s.288)

V průměru 20% z celkového objemu daňových příjmů obcím je rozdělováno podle hledisek výnosnosti daní na území příslušné obce a zbylé příjmy z daní jsou rozdělovány na základě kritérií, která tvoří velikostní kategorie a počet obyvatel obce. V objemu skutečných příjmů obcí mají význam kromě skutečného počtu obyvatel (který je objektivizován přidělováním těchto příjmů na jednoho obyvatele) zejména skutečná velikost obce. Právě při tomto způsobu rozdělování daní závisí velikost

přidělování daňových výnosů na velikosti obce. Obce byly pro účely přidělování daňových příjmů rozděleny do 14 velikostních kategorií.

V rámci daňových příjmů jsou zahrnuty i příjmy z poplatků. Obsahují poplatky místní, správní poplatky a poplatky spojené s životním prostředím. Velikost těchto příjmů se zpravidla pohybuje na úrovni 3%.

#### **4.1.2.2 Nedaňové příjmy**

Závisí na množství a struktuře majetku a na vlastní ekonomické činnosti obcí. Významným zdrojem nedaňových příjmů jsou užitelské poplatky za smíšené a veřejné statky a služby. (Halásek, Pilný, 2002, s.14)

#### **4.1.2.3 Přijaté transfery**

Tím, že nižší úrovně rozpočtových soustav nemohou být naprosto finančně nezávislé, soběstačné, jsou jim přidělovány transfery.

V rámci samostatné působnosti, jsou obce odpovědné za činnosti s tím související, které jsou financovány právě touto formou. Krom tohoto, jsou obcím přidělovány účelové dotace běžné (na financování provozních potřeb). (Provazníková, 2007, s.133)

#### **4.1.2.4 Kapitálové příjmy**

Jsou jednorázové, zpravidla se neopakující, mají vztah k financování dlouhodobých potřeb v oblasti pořízení investic, z nichž budou mít prospěch i budoucí generace.

Dělí se na **vlastní kapitálové příjmy**, kdy prostředky plynou například z prodeje majetku, majetkových podílů, cenných papírů (nakoupených v minulosti), na **transfery nenávratné**, např. účelové kapitálové dotace ze státního rozpočtu na financování konkrétní investice a na **transfery návratné**, úvěrového charakteru na pořízení a financování investice od peněžního ústavu. (Pařízková, 2008, s.79)

**Tabulka 2: Běžný a kapitálový rozpočet**

| <b>SCHÉMA BĚŽNÉHO ROZPOČTU</b>   |  |  |
|--|--|--|
| <b>Příjmy</b>  |  | <b>Výdaje</b>  |
| <b>Daňové</b>  | svěřené daně<br>sdílené daně<br>místní daně<br>správní poplatky  | všeobecné veřejné služby (veřejná správa,<br>apod.)<br>veřejný pořádek (policie, hasiči, apod.)<br>bydlení<br>komunální služby   |
| <b>Nedaňové</b>  | uživatelské poplatky<br>příjmy z pronájmu majetku<br>příjmy od vlastních neziskových<br>organizací<br>ostatní  | na podnikání<br>ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené<br>pokuty, aspod.)<br>placené úroky<br>běžné dotace jiným rozpočtům  |
| <b>Přijaté<br/>transfery</b>   | běžné dotace ze státního rozpočtu<br>běžné dotace ze státních fondů<br>od územních rozpočtů<br>ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté<br>dary, sankce, apod.) |  |
| <b>SCHÉMA KAPITÁLOVÉHO ROZPOČTU</b>  |  |  |
| <b>Příjmy</b>  |  | <b>Výdaje</b>  |
| z prodeje majetku<br>kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy<br>příjmy z půjček apod.<br>příjmy z emise vlastních obligací<br>přebytek běžného rozpočtu<br>dary na investice apod. |  | na investice<br>kapitálové dotace jiným rozpočtům<br>na nákup obligací, akcií<br>poskytované střednědobé a dlouhodobé<br>půjčky<br>splátky dříve přijatých půjček<br>krytí deficitu běžného rozpočtu |

*Zdroj: Provazníková, 2007, str.182*

Rozdělení schematu na běžný rozpočet a kapitálový rozpočet má své opodstatnění. U běžného rozpočtu se berou v potaz pouze ty příjmy a výdaje, které se každoročně opakují. Kapitálový rozpočet je ovlivněn příjmy a výdaji, které se rok co rok nemusí opakovat a jsou závislé na rozhodnutí místní samosprávy, v jakém rozsahu a struktuře bude kapitálový rozpočet vypadat. Zatímco výdaje na veřejné osvětlení či městskou policii musí být v rozpočtu alespoň v minimální výši zastoupeny, aby se zabezpečily služby obyvatelstvu, nákup akcií je zbytečný a je na jednotlivém uvážení místní samosprávy, zda tuto transakci uskuteční.

### 4.1.3 Rozpočtové výdaje

Výdajová struktura obcí vychází ze samosprávného rozhodování, ale musí respektovat i zákonné povinnosti uložené obcím státem při zabezpečování veřejných statků, které musí být primárně zabezpečeny výdaji z obecních rozpočtů.

Zpravidla se rozlišují dva druhy výdajů: **běžné výdaje** (krátkodobé) a **kapitálové výdaje** (dlouhodobé). (Halásek, Pilný, 2002, s.19)

#### 4.1.3.1 Běžné

Výdaje na zabezpečení veřejných statků příslušných místní úrovni, financování běžných potřeb lokálních orgánů a jimi zřízené organizace - chod orgánů, mzdy zaměstnanců, materiálové náklady, energie, nájemné. Dále peněžní transfery obyvatelstvu v podobě sociálních dávek, dotace vlastním podnikům. (Černohosrský, Teplý, 2011, s.289)

#### 4.1.3.2 Kapitálové

Slouží k financování dlouhodobých, investičních potřeb, přesahujících období jednoho roku. Při jejich plánování se musí brát ohled jak na náklady na projekt (včetně nákladů na dluhovou službu), tak i na odhadované budoucí provozní náklady při daném objemu a standardu služby (technická infrastruktura, výstavba bytů). (Provazníková, 2007, s.183)

**Tabulka 3: Přehled hlavních výdajových oblastí z rozpočtů obcí**

| Skupina výdajů                                   | Výdajové oblasti  |
|--|---|
| <b>Zemědělství a lesní hospodářství</b>          | obhospodařování půdního fondu<br>obhospodařování obecních lesů  |
| <b>Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství</b> | provoz veřejné a silniční dopravy<br>údržba silnic, chodníků, veřejných prostranství<br>zajišťování pitné vody<br>odvod a čištění odpadních vod<br>podpora rozvoje podnikání<br>sběr surovin  |
| <b>Služby pro obyvatelstvo</b>                   | základní a mateřské školy<br>kultura: divadelní činnost, knihovny, muzea, chrana památek, sdělovací prostředky<br>podpora tělovýchovy a zájmových organizací<br>zdravotnictví (zřizování jeslí, nemocnic)<br>komunální služby: čistota obce, veřejná zeleň, veřejné osvětlení<br>bydlení: pronájem obecních bytů, výstavba nových bytů<br>životní prostředí: nakládání s odpady, péče o přírodu a krajinu |
| <b>Sociální věci a politika zaměstnanosti</b>    | dávky sociálního zabezpečení<br>zřizování sociálních zařízení jako: domovy důchodců, domy s pečovatelskou službou, domy pro matky s dětmi   |
| <b>Bezpečnost státu a právní ochrana</b>         | civilní obrana<br>obecní policie<br>požární ochrana   |
| <b>Všeobecná veřejná správa a služby</b>         | zastupitelské orgány<br>činnost obecního úřadu<br>finanční operace  |

*Zdroj: Provazníková, 2007, str. 183.*

Každá ze šesti výdajových oblastí je velmi důležitá pro místní rozpočty. Avšak samotná výše výdajů těchto oblastí závisí na prioritách místní samosprávy a množstvím prostředků, které má k dispozici.

## 4.2 Finanční analýza

Finanční analýza je propracovaná součást finančního řízení, která poskytuje nezastupitelné informace o jednotlivých stránkách finanční situace. Není upravována žádnými obecně závaznými právními předpisy nebo standardy, jako např. u finančního účetnictví.

Nejednotné přístupy a postupy vypracování finanční analýzy vedou k různým formám cílů, které má plnit. Cíle se tím pádem dají posuzovat ve třech úrovních: rozšířit,

zjednodušit a doplnit údaje o procesech v jednotce poskytované především finančními výkazy za minulé období - **deskripční funkce**. Dosáhnout srovnání s ostatními subjekty a tak zprostředkovat hodnocení finanční situace - **valuační funkce**. Prostřednictvím hodnot ukazatelů a jejich souvislostí odhadnout vývoj procesů v budoucích obdobích - **predikční funkce**. (Otrusínová, Kubičková, 2011, s.85)

Podstatou analýzy je prověřit finanční zdraví subjektu a vytvořit základy finančního plánu.

## 4.2.1 Zdroje finanční analýzy

Data potřebná pro finanční analýzu se vyhledávají v rozvaze a její příloze, výkazu zisku a ztráty, výkazu cash flow, zprávy vedoucích pracovníků, zprávě auditorů, oficiálních ekonomických statistikách, komentářích odborného tisku, nezávislých hodnoceních a prognózách.

V účetnictví municipalit byly provedeny změny, díky kterým se sestavování účetních výkazů přiblížilo podobě, v jaké je vedeno účetnictví podnikatelských subjektů.

### **Rozvaha, výkaz zisku a ztráty**

Jedná se o účetní výkazy, pevně strukturované Ministerstvem financí a jsou závaznou součástí každé účetní závěrky v soustavě podvojného účetnictví. Příloha účetní závěrky vypovídá o účetní jednotce, obecných účetních zásadách a způsobech oceňování, informace o účetních metodách, dále doplňující informace k rozvaze, výkazu zisku a ztráty, přehled o finančních tocích. (Růčková, 2008, s.21)

### **Rozvaha**

Přejímá model podnikatelské rozvahy. Zpracovává se do vertikální tabulky, vycházející z bilanční rovnice, kde aktiva = pasiva. Od roku 2009 je v platnosti významná změna zavádějící čtyři sloupce u položek aktiv - brutto, korekce, netto pro běžné účetní období a sloupec pro minulé účetní období. Pasiva obsahují dva sloupce uvádějící hodnoty z minulého období a hodnoty ke dni účetní závěrky.

Aktiva v prvním sloupci obsahují informace o stavu k okamžiku sestavení mezitímní účetní závěrky nebo k rozvahovému dni, neupravená o oprávký a opravné položky (brutto). V druhém sloupci jsou informace vypovídající o výši oprávek a opravných položkách, které se vztahují k dané položce (korekce). Třetí sloupec obsahuje informace o stavu dané položky opravené o výši oprávek a opravných položek (netto). Ve čtvrtém sloupci aktiv se u jednotlivých položek rozvahy uvádí informace o jejím stavu k rozvahovému dni bezprostředně předcházejícího účetního období, upravená o výši oprávek a opravných položek, které se vztahují k dané položce.

### **Výkaz zisku a ztráty**

Z důvodu zajištění informací pro sestavení účetních výkazů za Českou republiku a za dílčí konsolidační celky státu se od roku 2010 nově sestavují výkazy zisku a ztráty ve všech účetních jednotkách, tedy i v organizačních složkách státu.

Do výkazu zisku a ztráty se zapisují konečné zůstatky syntetických účtů nákladů a výnosů, výsledek hospodaření před a po zdaněním za účetní jednotku k rozvahovému dni. Stejně jako rozvaha se člení na čtyři sloupce. Účetní jednotky jsou povinny vykazovat náklady a výnosy z hlavní činnosti - činnost pro kterou byly zřízeny - a náklady s výnosy z činnosti doplňkové. Dva ze sloupců vypovídají o období minulém a další dva uvádějí zůstatky syntetických účtů k okamžiku sestavení účetní závěrky běžného období. (Otrusínová, Kubičková, 2011, s.65)

## **4.3 Metody finanční analýzy**

Finanční analýza se řadí do kategorie technické analýzy, protože pracuje s matematickými postupy, které vedou do výkladu vypočtených hodnot. Využívá dvou skupin metod, a to metody vyšší (fundamentální) a elementární.

K aplikaci vyšších metod finanční analýzy je zapotřebí kvalitní softwarové vybavení. Jsou závislé na hlubších znalostech matematické statistiky. Finanční analytici při ní využívají svých zkušeností, intuice. Je využívána při velkých změnách podmínek, které vylučují využití extrapolačních metod v rámci elementárních analýz. Tyto metody nejsou používány v běžné firemní praxi. (Kraftová, 2002, s.26)

### **Elementární metody analýzy**



Analýza pracuje s ukazateli vycházejících z položek účetních výkazů nebo čísla, která jsou z nich odvozená. Důležitou roli sehrává časové hledisko, kdy je třeba rozlišovat stavové veličiny (data vztahující se k určitému časovému okamžiku) a tokové veličiny (data vztahující se k určitému časovému intervalu). Stavovým veličinám odpovídají data z rozvahy, tokovým data z výkazu zisku a ztráty.

### **Analýza stavových(absolutních) ukazatelů**

Vypovídá o majetkové a finanční struktuře. Využívá se nástrojů horizontální a vertikální analýzy.

### **Vertikální analýza (procentní rozbor)**

Zabývá se vnitřní strukturou absolutních ukazatelů a spočívá ve vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů jako procentuálního podílu k jedné zvolené základně položené jako 100%. Při rozboru rozvahy je zpravidla za základnu zvolena výše aktiv (pasiv) a pro rozbor výkazu zisku a ztráty velikost celkových příjmů (výdajů).

$$\text{Podíl položky } P_i = (B_i / \text{suma } \sum B_i) * 100$$

$P_i$  - podíl  $i$ -té položky v %,  $B_i$  - velikost  $i$ -té položky, suma  $B_i$  - souhrn položek,  $i$  - pořadové číslo v intervalu 0- $n$  (kde  $n$  je počet položek). (Otrusinová, Kubičková, 2011, s.93)

### **Horizontální analýza (analýza trendů)**

Zabývá se časovými změnami absolutních ukazatelů. Porovnává změny položek jednotlivých výkazů v časové posloupnosti. Vypočítává se absolutní výše změn a její procentní vyjádření k výchozímu roku. Je dobré pracovat s dostatečně dlouhými časovými řadami, neboť to vede k méně nepřesnostem z hlediska interpretace výsledků výpočtu. (Knápková, Pavelková, 2010, s.66)

$$\text{Absolutní změna} = \text{ukazatel}_t - \text{ukazatel}_{t-1}$$

$$\% \text{změna} = (\text{absolutní změna} * 100) / \text{ukazatel}_{t-1}$$

Využívá se při požadavku na kvantifikaci meziroční změny, kdy jsou využity různé indexy či difference. Odpovídá na otázky o kolik procent se jednotlivé položky bilance

oproti minulému roku změnily, popř. o kolik se jednotlivé položky změnily v absolutních číslech. (Kislingerová, Hnilica, 2008, s.9)

### **4.3.1 Analýza poměrových ukazatelů**

Jedná se o analýzy ukazatelů likvidity, rentability, aktivity, zadluženosti, productivity a analýzu ukazatelů na bázi cash flow.

Poměrový ukazatel se vypočítává jako poměr jedné nebo několika účetních položek základních účetních výkazů k jiné položce nebo k jejich skupině. (Růčková, 2008, s.47)

#### **4.3.1.1 Ukazatel likvidity**

"The liquidity of an organisation is the ability to make payments as they fall due. Perhaps more important are the consequences of illiquidity which are likely to lead to a business ceasing to trade. A company may be highly profitable in an accounting sense, but this is of no use if there is no cash to pay employees and suppliers and no cash to making large accounting losses may be generating substantial cash (e.g. early in the 1980s Courtaulds made substantial accounting losses, yet generated millions of pounds before repaying loans and paying dividends.) This may be the result of writing off assets or by creating accounting provisions as well as high levels of depreciation." (Moir, 1999, s.1)

Měří schopnost subjektu, uspokojit (vyrovnat) své platné závazky. Má odpovědět na základní otázku, zda bude obec schopna vyrovnat své dluhy, když nastane doba jejich splatnosti. (Synek, 2011, s.354) Vyjadřuje, jak je subjekt schopen dostát svým krátkodobým závazkům, kolikrát je schopen své závazky splatit.

Ukazatelé likvidity poměřují to, čím je možno platit s tím, co je nutno zaplatit. Základní ukazatele pracují s položkami oběžných aktiv a krátkodobých cizích zdrojů (krátkodobé závazky a krátkodobé bankovní úvěry a finanční výpomoci). (Knápková, Pavelková, 2010, s.89)

Do oběžných aktiv se řadí krátkodobý finanční majetek, krátkodobé pohledávky, zásoby, ostatní aktiva.

V praxi se využívají tři typy likvidit – okamžitá, pohotová, běžná.

#### **Okamžitá (peněžní) likvidita**

Nejpřísnější a nejpřesnější ukazatel schopnosti uhrazovat závazky.

Okamžitá likvidita = peněžní prostředky / okamžitě splatné závazky

Doporučovaná hodnota v rozmezí 0,2 - 0,7

Peněžní likvidita = krátkodobé fin.prostředky / krátkodobé závazky

### **Pohotová likvidita**

Pro výpočet tohoto ukazatele se z objemu oběžných aktiv vylučuje nejméně likvidní položka, tedy zásoby a nedobytné pohledávky.

Vyjadřuje vztah finančních prostředků, krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků.

**Pohotová likvidita** = (krátkodobé pohledávky + finanční majetek) / krátkodobé závazky

**Pohotová likvidita** = (oběžný majetek + ostatní aktiva - zásoby) / krátkodobé závazky

Doporučená hodnota v rozmezí 0,7 - 1,5.

### **Běžná likvidita**

Považuje za prostředky využitelné k úhradě závazků všechny položky oběžných aktiv. Co je nutno platit, představují závazky splatné do jednoho roku - krátkodobé závazky.

**Běžná likvidita** = oběžná aktiva celkem / krátkodobé závazky

Doporučená hodnota čitatele by měla být k hodnotám jmenovatele v rozmezí 1,5 - 2,5. (Knápková, Pavelková, 2010, s.90)

## **4.3.1.2 Ukazatel rentability**

"Profitability refers to the ability of the business to earn profit. It shows the efficiency of business. These ratios measure the profit earning capacity of the company. Profitability has direct link with sales. This is why, we calculate these ratios on the basis of sales. Return on investments and capital is calculated on the basis of capital employed." (Siddiqui, 2006, s.647)

Vypovídá o schopnosti subjektu dosahovat zisku a vytvářet tak nové zdroje financování. Ukazatel by měl mít v časové řadě rostoucí charakter. (Černohorský, Teplý, 2011 s.274)

Tyto ukazatele vyjadřují výkonnost subjektu, účinnost používaných prostředků a prováděné činnosti ve vztahu k tvorbě souhrnné cílové výstupní veličiny a zisku. Jedná se o poměr mezi dosaženými výsledky činnosti a vynaloženými či použitými prostředky.

### **Rentabilita vlastního kapitálu - ROE**

Jedná se o hledisko, které se zaměřuje na konečný efekt využití kapitálu. Pro jeho výpočet se používá údaj o zisku po zdanění. K nevýhodám patří to, že nevypovídá o podmínkách dosažení zisku (riziku), ale o minulém období.

$$\text{Rentabilita vlastního kapitálu} = \text{zisk} / \text{vlastní kapitál}$$

### **Rentabilita vloženého kapitálu - ROA**

Vypovídá o celkovém výsledku využití vloženého kapitálu bez ohledu na to, zda je vlastní nebo cizí. Vyjadřuje celkovou efektivitu subjektu, jeho výdělečnost a produkční sílu.

Vychází se z údajů o zisku před daněmi a úroky jako výsledek použití kapitálu.

$$\text{ROA} = \text{zisk} / \text{celková aktiva}$$

Doporučený vztah mezi rentabilitou vlastního a vloženého kapitálu je  $\text{ROE} > \text{ROA}$ .

### **Rentabilita tržeb - ROS**

Vyjadřuje podíl zisku na tržbách výkonů. Nejčastěji se pro výpočet vychází z ukazatelů zisku před zdaněním, může však být použit i po zdanění a před úroky. Pro údaje o tržbách lze využít údaj o celkových výnosech nebo se do tohoto ukazatele dají zahrnout veškeré tržby.

$$\text{ROS} = \text{zisk} / \text{tržby} \quad (\text{Otrusínová, Kubíčková, 2011, s.99})$$

## **4.3.1.3 Ukazatel zadluženosti**

Zadluženost obce, spíše však schopnost obce splácet dluh, je důležitou otázkou hospodaření obce. Používání různých forem zapůjčených prostředků obcemi patří mezi

nástroje financování obcí, a to vzhledem k tomu, že tímto způsobem obce mohou vytvářet lepší podmínky pro obyvatele v dřívějším časovém období, než by bylo možné formou úspor a následného investování. Nižší zadluženost obce vytváří větší volnost při rozhodování o výdajích rozpočtu. (Halásek, Pilný, 2002, s.72)

Vyjadřuje skutečnost, že subjekt používá k financování svých aktiv ve své činnosti cizí zdroje - dluh. Podstatou této analýzy je hledání optimálního vztahu mezi vlastním a cizím kapitálem, tedy kapitálové struktury (struktura dlouhodobého kapitálu, ze kterého je financován dlouhodobý majetek).

**Ukazatel celkové zadluženosti (ukazatel věřitelského rizika) - debt ratio = cizí kapitál / celková aktiva**

Věřitelé obecně preferují nižší hodnoty tohoto ukazatele, protože čím je hodnota nižší, tím je i nižší riziko věřitelů.

Pro zjištění únosnosti dluhového zatížení je konstruován ukazatel úrokového krytí. Na základě výsledku zjistíme, kolikrát je zisk vyšší než úroky, jak velký je "bezpečnostní polštář" pro věřitele.

**Ukazatel úrokového krytí = zisk (EBIT) / nákladové úroky (Růčková, 2008, s.57)**

#### **4.3.1.4 Dluhová služba**

Sledování rozsahu úvěrů, jejich splácení, výše a úhrada úroků, je důležité pro budoucí vývoj financí obce. Při rozhodování o přijetí úvěru a jeho výši se musí dbát na to, aby jeho splácení v budoucích letech nepředstavovalo příliš velkou zátěž, tedy aby podíl splátek jistiny a úroku nepředstavoval příliš velký podíl na celkových výdajích obce.

Úvěry mohou mít podobu vydaných obligací, leasingu, bankovních úvěrů, úvěrů od různých fondů nebo z programů. Nejčastěji jsou využívány bankovní úvěry se splatností kolem 10 - 20 let a úrokovou mírou přesahující 10%.

Obsahem dluhové služby jsou zaplacené úroky, uhrazené splátky vydaných dluhopisů, splátky jistin a leasingu.

Dluhová základna obsahuje skutečně dosažené daňové příjmy, nedaňové příjmy a dotace souhrného finančního vztahu.

**Ukazatel dluhové služby** = dluhová služba / dluhová základna (Toth, 2005, s.219)

## 5 Vlastní práce

Vlastní práce je rozdělena do dvou částí. První seznamuje s městem Mělník v obecné rovině, jeho polohou a základními charakteristikami. Následuje finanční analýza městského hospodaření pomocí horizontální analýzy, vertikální analýzy a poměrových ukazatelů.

### Geografie

Královské věnné město Mělník se rozkládá přibližně 30km severně od hlavního města Prahy na severní hranici Středočeského kraje, na soutoku dvou největších českých řek Labe a Vltavy.

**Obrázek 1: Mapa středočeského kraje**



Zdroj: Seznam poskytovaných mapových služeb: Středočeský kraj [online]. [cit. 2013-06-05]. Dostupné z: <http://mapy.kr-stredocesky.cz/>

Bývalé okresní město, nyní město s rozšířenou působností, je tvořeno dvěma katastrálními územími - Mělník a Vehlovice o celkové rozloze 2 497ha, kdy Mělník čítá

2 118ha a Vehlovice 379ha. Co se týče rozlohy, řadí se Mělník na 6.místo v porovnání s ostatními městy středočeského kraje.

Území je typické vysokou koncentrací orné půdy, významným zastoupením vinic a intenzivních sadů, zalesněna je jen nepatrná část. Podnebí je teplé s průměrnými ročními teplotami nad 8°C a průměrným ročním srážkovým úhrnem pod 800mm. Patří tudíž mezi nejteplejší a nejsušší oblasti celých Čech. (Kraftová, 2002, s.46)

### Demografie a ekonomická aktivita obyvatel

K 31.12.2011 dosáhl stav počtu obyvatel na 19 532. Tento počet je nejvyšší za sledované sedmileté období. Od roku 2006 lze pozorovat rostoucí trend, ačkoli počet ekonomicky aktivních obyvatel klesá, od roku 2005 do roku 2001 o 394 obyvatel. Naproti tomu počet dětí do 14 let a seniorů nad 65 mírně rostl.

**Tabulka 4: Demografický vývoj města Mělníka od roku 2005 - 2011**

| rok                           |                | 2005          | 2006          | 2007          | 2008          | 2009          | 2010          | 2011          |
|-------------------------------|----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| <b>Stav obyvatel k 31.12.</b> |                | <b>19 124</b> | <b>19 003</b> | <b>19 012</b> | <b>19 086</b> | <b>19 173</b> | <b>19 225</b> | <b>19 532</b> |
| <b>Index %</b>                |                | <b>100</b>    | <b>99,36</b>  | <b>99,41</b>  | <b>99,8</b>   | <b>101</b>    | <b>101,01</b> | <b>101,02</b> |
| <b>Věk:</b>                   | <b>0 - 14</b>  | 2 661         | 2 624         | 2 616         | 2 604         | 2 643         | 2 660         | 2 773         |
|                               | <b>15 - 64</b> | 13 757        | 13 601        | 13 542        | 13 490        | 13 437        | 13 364        | 13 363        |
|                               | <b>65 +</b>    | 2 706         | 2 778         | 2 854         | 2 992         | 3 093         | 3 201         | 3 396         |

*Zdroj: Český statistický úřad: Demografická ročenka měst (2002 až 2011) [online]. 2012, 27.9.2012 [cit. 2013-08-06]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/4018-12>, vlastní zpracování*

V procentuálním zastoupení národností převládá národnost česká s 94,82%, dále následuje slovenská s 1,45%. Žádná další národnost nepřesahuje hranici 1%.

### Vzdělání

Největší počet obyvatel je vyučen či se středním odborným vzděláním bez maturity. Významné zastoupení mají občané s nedokončeným nebo základním vzděláním. Vysokoškoláci zaujímají nízké procento zastoupení - 8,31%.

**Tabulka 5: Počet a procentuální zastoupení obyvatel města Mělníka ve vzdělávacím systému pro rok 2010**

| Kategorie                              | Počet ks | v %   |
|--|----------|-------|
| Obyvatelstvo ve věku 15 a více let     | 16219    | 100   |
| Bez vzdělání                           | 70       | 0,43  |
| Základní vč. neukončeného              | 3072     | 18,94 |
| Vyučení a střední odborné bez maturity | 6178     | 38,09 |
| Úplné střední s maturitou              | 4508     | 27,79 |
| Vyšší odborné a nástavbové             | 725      | 4,47  |
| Vysokoškolské                          | 1348     | 8,31  |
| Nezjištěné vzdělání                    | 318      | 1,96  |

Zdroj: Sociálně demografická analýza města Mělník. Aqe Advisors, a.s., RegioPartner, s.r.o.

Z 10 419 ekonomicky aktivních lidí (54,2%) pracuje 9 642 obyvatel (92,5%). Bilance dojížděky za prací je kladná. Z 9 642 zaměstnaných osob vyjíždí za prací 3 259, většinou do hlavního města. Naopak z přilehlých vesnic dojíždí do Mělníka za prací 4 199 osob; saldo je tedy kladné o 940 pracujících.

Míra nezaměstnanosti v roce 2012 byla 7,6% s klesající tendencí od roku 2009. Průměrná mzda dosahuje 27 000Kč, zhruba 3000Kč nad republikovým průměrem.(údaj k 31.12.2012)

**Tabulka 6: Míra nezaměstnanosti města Mělníka v letech 2007 - 2012**

| Rok                      | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|--------------------------|------|------|------|------|------|------|
| Míra nezaměstnanosti v % | 5,3  | 5,3  | 8,0  | 9,0  | 8,7  | 7,6  |

Zdroj: Úřad práce Mělník. Nabídka volných pracovních míst: Úřady práce ČR [online]. 2012. vyd. [cit. 2013-06-06]. Dostupné z: <http://www.upcr.eu/urad-prace-melnik?page=22>

Počet podnikatelských subjektů byl k roku 2009 celkem 4 704. Z toho se nejvíce podnikalo v oblasti obchodu a prodeje, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží, pohostinství, což představuje 31,93%. Nejnižší zastoupení měla veřejná správa, obrana a povinná sociální pojištění s 0,21%. Podle členění právní formy převažovaly podnikatelé - fyzické osoby s 71,90%, celkem 3 382 samostatných podnikatelů.



## **Občanská vybavenost**

Vzhledem k velkému počtu obyvatel a dřívější funkcí okresního města je Mělník velmi dobře vybaven. Sociální funkce plní nejen pro občany města samotného, ale i pro občany z blízkých spádových obcí v okolí. Ve městě je k dispozici 5 mateřských škol, 5 základních škol. Obec spravuje i základní školu speciální, základní uměleckou školu. Následující vzdělávací stupeň zastupuje střední odborné zahradnické učiliště, gymnázium, střední odborné školy. Vysoká škola však chybí, nejvyšším vzděláním, které je možné na Mělníku dostat je vystudování vyšší odborné školy. Většina absolventů středních škol, kteří má zájem pokračovat dále ve studiu volí univerzity v Praze nebo Ústí nad Labem.

Pro starší obyvatele jsou k dispozici domy s pečovatelskou službou, domovy pro seniory.

Ze zdravotnických zařízení je možno využívat nemocnici, samostatné ordinace praktických lékařů pro děti i dospělé (14), stomatology (10), detašovaná pracoviště samostatných ordinací, středisko záchranné služby a rychlá zdravotnická pomoc.

Volný čas se dá trávit v Mělnickém kulturním centru (MEKUC), veřejné knihovně, kině, muzeu, galerii, středisku dětí a mládeže, zimním stadionu, koupalištích, veřejných hřištích.

## **Správa**

Město Mělník je správní obvod s rozšířenou působností a je vymezen obcemi: Býkev, Byšice, Cítov, Čechelice, Dobřeň, Dolní Beřkovice, Dolní Zimoř, Horní Počaply, Hořín, Hostín, Chorušice, Jeviněves, Kadlín, Kanina, Kly, Kokořín, Lhotka, Liběchov, Liblice, Lobeč, Lužec nad Vltavou, Malý Újezd, Medonosy, Mělnické Vtelno, Mělník, Mšeno, Nebužely, Nosálov, Řepín, Spomyšl, Stránka, Střemy, Tuhaň, Tupadly, Velký Borek, Vidim, Vraňany, Vysoká, Želízy.

V obci je 7 městských částí a 251 ulic.

## **Městský úřad**

Zastupitelstvo se skládá z 21 členů sedmi politických stran (ODS, TOP09, ČSSD, KSČM, Radnice 2010, ProMělník a SZ, Mělničané). V městské radě zasedá 7 členů ze 4 politických stran (ODS, ČSSD, Radnice 2010 a Mělničané).

Starosta dohlíží především na chod služeb prevence města, turistické informační středisko, městskou policii, je manažer rozvoje města a je k dispozici kontrolnímu oddělení. Místostarosta s tajemníkem se věnují kanceláři vedení úřadu, personálnímu oddělení a 8 odborům a 3 oddělením.

## **5.1 Finanční analýza města Mělník**

Finanční analýza je zpracována pro období sedm po sobě jdoucích let od roku 2005 do 2011. V analýzách se vychází z podkladů finančního účetnictví města zejména z Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků, rozvah, výkazů zisků a ztráty, příloh, interních rozborů hospodaření.

V obecním výkaznictví se vyskytuje pojem konsolidace. Obce zřizují mimo základního běžného účtu i další účty a fondy (fond rezerv a rozvoje, fond kulturních a sociálních potřeb, ...). Pokud dochází k přesunu peněžních prostředků mezi vybranými fondy a účty v průběhu roku, je každý takový interní přesun současně výdajem jednoho účtu a příjmem jiného. Stav po konsolidaci je očištěn od těchto jevů a zachycuje skutečný stav.

Velmi významnými skutečnostmi při zpracování finanční analýzy jsou změny v účetních metodách a postupech. Během sledovaného období došlo k několika změnám, které významným způsobem ovlivnily účetní výkazy a tím i výstupy z finanční analýzy. Nejvýraznější změna je patrná od roku 2010, kdy se tímto počinem přiblížilo obecní účetnictví, účetnictví soukromého sektoru. Proto je třeba při interpretaci a pochopení výstupů z analýz, brát na tyto skutečnosti zřetel.

### **5.1.1 Příjmy obce**

Pro vyšší vypovídací hodnotu a přehlednost jsou jednotlivá období porovnávána ve stavu celkových příjmů po konsolidaci. Příjmy jsou rozděleny do pěti podkapitol, každá je zpracována zvlášť. Pátá část - celkové příjmy - shrnuje příjmovou stránku hospodaření. Každá sekce je přehledně porovnávána v časové řadě. Do rozboru je zahrnut bazický index, který vypovídá o pozorovaných změnách vzhledem k prvnímu sledovanému roku. Pro všechny příjmové kapitoly je spočítán příjem na jednoho obyvatele.

Příjmy jsou rozděleny na daňové, nedaňové, kapitálové, přijaté transfery a příjmy celkem.

### 5.1.1.1 Daňové příjmy

Tyto příjmy se řadí do I.rozpočtové třídy a patří k nejdůležitějším příjmům městského rozpočtu. Významné jsou jednak z pohledu objemu využitelných prostředků, ale i díky své pozvolně rostoucí tendenci. Absolutní výše se pohybuje mezi 186 000tis.Kč a 223 000tis.Kč.

Mezi nejvýznamnější daňové příjmy města Mělníka se v sestupném pořadí počítají daň z přidané hodnoty, daň z příjmu právnických osob a daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti.

**Tabulka 7: Daňové příjmy v letech 2005 - 2011**

| Rok                      | 2005    | 2006    | 2007    | 2008    | 2009    | 2010    | 2011    |
|--------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| <b>Celkem tis.Kč</b>     | 187 131 | 187 210 | 201 921 | 223 086 | 186 023 | 200 232 | 191 064 |
| <b>Baz. index %</b>      | 100     | 100     | 108     | 119     | 99      | 107     | 102     |
| <b>Na 1 obyv. tis.Kč</b> | 9,79    | 9,85    | 10,62   | 11,69   | 9,70    | 10,42   | 9,78    |
| <b>Baz. index %</b>      | 100     | 101     | 108     | 119     | 99      | 106     | 100     |

*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

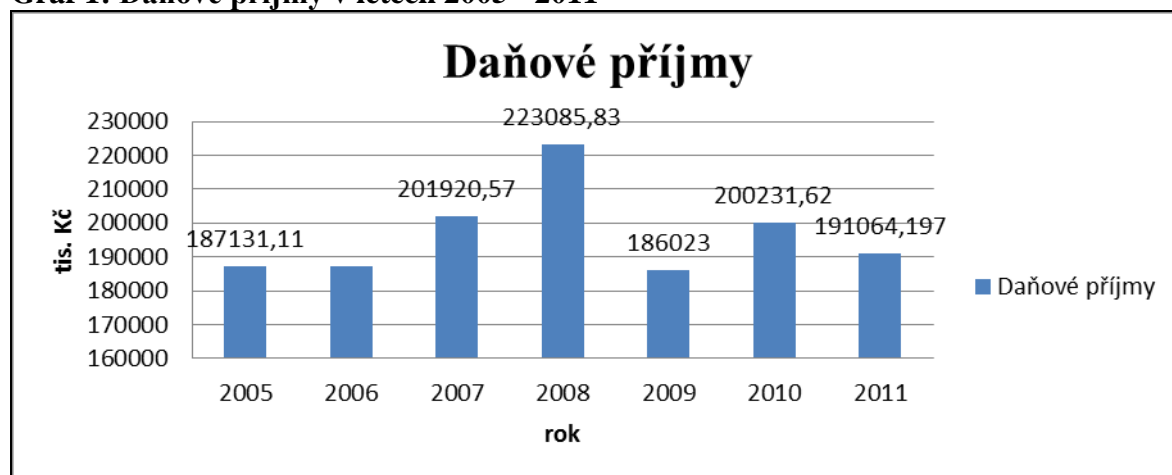
Za sledované období obec dvakrát zaznamenala pokles příjmů v daňové oblasti. Poprvé tomu bylo v letech 2008 - 2009 v hodnotě 37 000tis.Kč. Nejvýznamnějším dílem se na tom podílela daň z příjmu fyzických osob ze samostatné činnosti, a to 15 000tis.Kč.

Na základě rozhovoru s ředitelkou odboru financí města Mělník se nedá přesně dohledat, z jakých příčin k výkyvům dochází. Pouze daň z majetku a pozemků zůstává v obecním rozpočtu v plné výši. Daně z příjmu fyzických, právnických osob rozděluje stát a často se stává, že k rozdělení dochází opožděně, například až v dalším roce. Proto je v některých letech příjem z této oblasti nižší, než v letech následujících. Dá se tedy pouze spekulovat, zda razantní pokles daňových příjmů v roce 2009 je zapříčiněn pozdržením převodu ze strany státu, v té době probíhající ekonomickou krizí, projevující se na výběru daní nebo zda-li je tento výkyv vyústěním vlivů obou jevů dohromady.

Druhý, znatelně nižší pokles byl zaznamenán v letech 2010 - 2011 se změnou čítající 9 000tis.Kč. V tomto případě nehrála, na rozdíl od roku předešlého, významnou roli žádná položka. Všechny tři nejvýznamnější položky vykázaly mírný pokles.

V přepočtu daňových příjmů na 1 obyvatele vychází průměrný příjem 10,26tis.Kč. Nejnižší údaj vychází na rok 2009. Nejvyššího průměru bylo dosaženo v roce předešlém, rozdíl mezi oběma roky činil necelé 2tis.Kč na obyvatele.

**Graf 1: Daňové příjmy v letech 2005 - 2011**

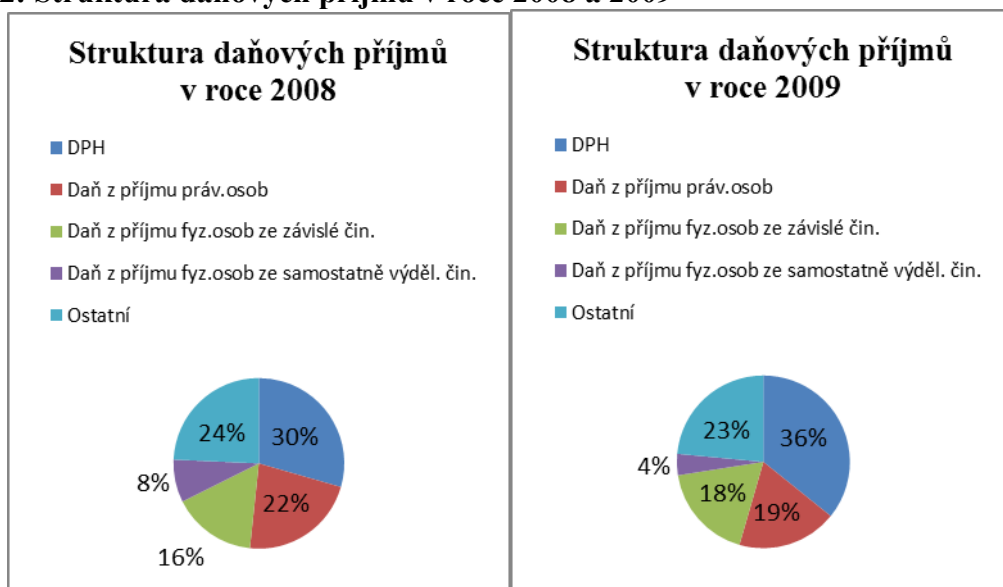


*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Z grafu je názorný rostoucí trend v prvních čtyřech letech sledovaného období, kdy roky 2007 a 2008 vykázaly výrazný růst. Rok 2008 je zároveň rokem rekordním. V roce 2010 sice daňové příjmy rostly, nevyrovnaly se však příjmům z roku 2008 dokonce ani 2007.

Porovná-li se první a poslední sledovaný rok, je rozdíl "pouze" 4000 tis.Kč, tedy za 7 let se daňový příjem zvýšil nepatrně, v přepočtu na 1 obyvatele se dokonce téměř nezměnil. Dá se tedy říci, že na jednoho Mělničana bylo rozděleno stejné množství prostředků v roce 2005 i 2011.

**Graf 2: Struktura daňových příjmů v roce 2008 a 2009**



*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Při porovnání struktury daňových příjmů v co do objemu nejsilnějším a nejslabším období, zůstává procentuální zastoupení nejvýznamějších kapitolových položek v téměř totožném poměru. Jediná položka, která se liší o více než 4%, je příjem z DPH. Přitom je zajímavé, že v roce, kdy daňový příjem za sledované období dosáhl nejnižší hodnoty, vykázal 8% nárůst v příjmu z DPH oproti roku s nejvyšší celkovou hodnotou přijatých daňových příjmů.

### **5.1.1.2 Nedaňové příjmy**

Řadí se do II. rozpočtové třídy a jsou třetím nejnižším příjmem. Z pohledu městského rozpočtu nepatří k těm významným, přesto by bylo mylné nepřikládat jim určitou váhu a pozornost.

V této oblasti jsou pro město "nejvýnosnější" přijaté sankční platby, příjmy z poskytovaných služeb a výrobků. Absolutní výše se pohybují od 21 000tis.Kč a 49 000tis.Kč.

**Tabulka 8: Nedaňové příjmy v letech 2005 - 2011**

| <b>Rok</b>               | <b>2005</b> | <b>2006</b> | <b>2007</b> | <b>2008</b> | <b>2009</b> | <b>2010</b> | <b>2011</b> |
|--------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Celkem tis.Kč</b>     | 23 6445     | 21 056      | 25 159      | 49 634      | 39 440      | 30 519      | 34 249      |
| <b>Baz. index %</b>      | 100         | 89          | 106         | 210         | 167         | 129         | 145         |
| <b>Na 1 obyv. tis.Kč</b> | 1,24        | 1,11        | 1,32        | 2,60        | 2,06        | 1,59        | 1,75        |
| <b>Baz. index %</b>      | 100         | 90          | 106         | 210         | 166         | 128         | 141         |

*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

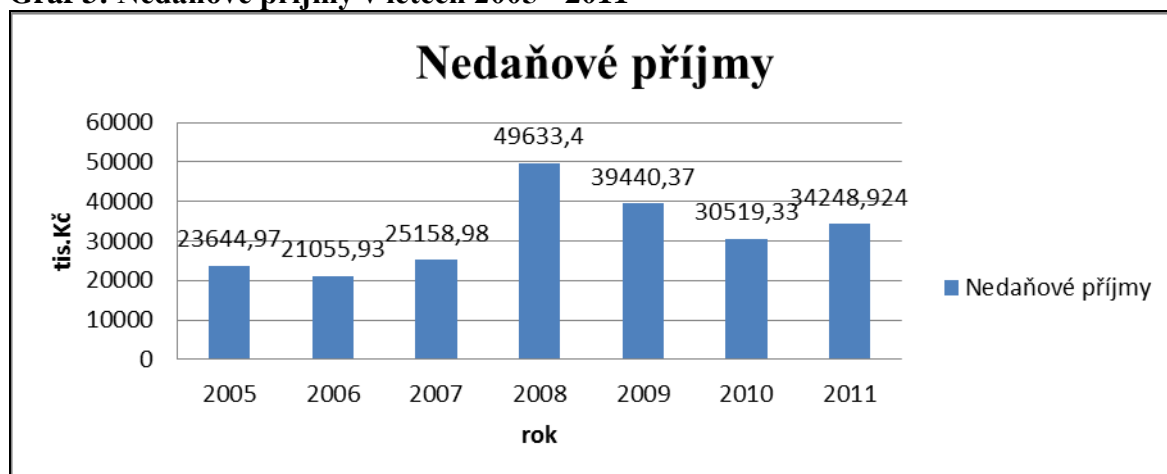
Na rozdíl od příjmů daňových tato část obecního rozpočtu nevykazuje v delším časovém horizontu ustálený trend. Již v druhém roce sledovaného období došlo k poklesu o 2 000tis.Kč.

V následujících dvou letech je zaznamenáno výrazné navýšení na hodnotu téměř dvojnásobnou. Z roku 2006 na 2007 stoupl příjem z poskytování služeb (příjem ze vstupného, vodné a stočné, pronájmy, prodej propagačních letáků, půjčovné z knihovny ...) o necelý 1 000tis.Kč a sankční platby v dopravě vzrostly o 3 000tis.Kč.

V roce 2008 vzrostly příjmy z poskytování služeb o 200tis.Kč, za to sankční platby o téměř 18 000tis.Kč. Tento razantní skok byl zapříčiněn instalováním rychlostního radaru na železniční přejezd bez závor Na Malém spořilově, který je již dlouhá léta nefunkční, jelikož koleje nikam nevedou. Pokud řidič 50m před přejezdem nedodržel rychlost 30km/h, byl vyfotografován a vznikla mu povinnost za tento dopravní přestupek zaplatit. Radar byl instalován na konci roku předešlého, plné následky se projevily právě v roce 2008. Místní obyvatelé a někteří dopravní experti nebyli s touto "absurditou" spokojeni a v prosinci 2008 byl radar demontován. Jen za prvních šest měsíců bylo na sankčních platbách z jediného radaru na Mělníku vybráno 5 854tis.Kč. Veškeré sankční platby v tomto období dosáhly 7 283tis.Kč, z toho pokuty z radaru tvořily 80,38%. Vyšší hodnoty v sankcích v dopravě byly zaznamenány i v roce následujícím, kdy rozpočet plnily platby za dosud nevybrané pokuty.

Z pohledu přepočtu nedaňových příjmů na 1 obyvatele obce se dá obecně říci, že kopíruje křivku příjmů a ani zde rostoucí počet obyvatel nijak výrazně tento trend neovlivnil. Průměrně bylo na 1 obyvatele přijato 1 660Kč. Nejvíce bylo vybráno v roce 2008, kdy se částka pohybovala kolem 2 600Kč.

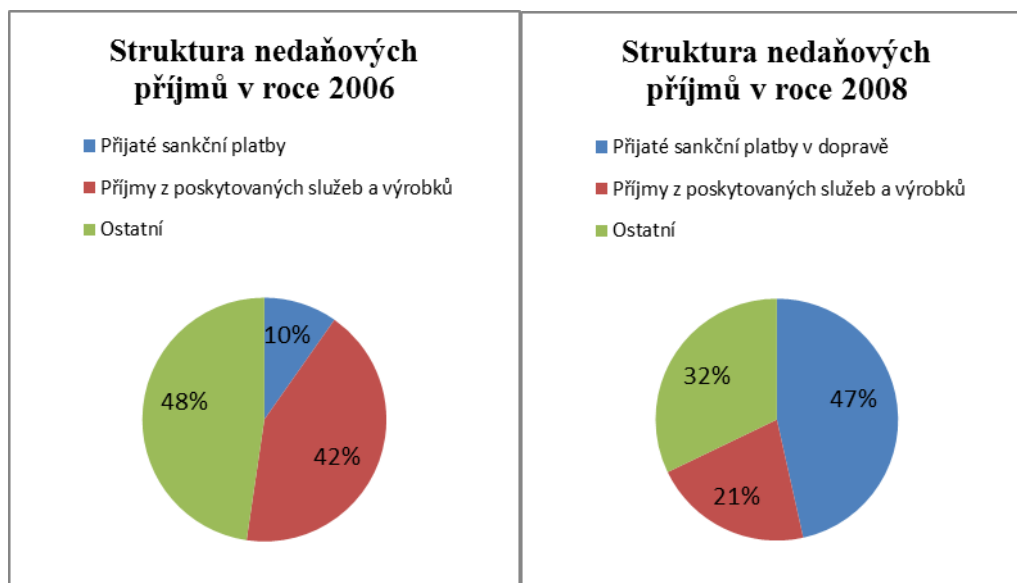
**Graf 3: Nedaňové příjmy v letech 2005 - 2011**



*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Z grafu je patrný zpočátku mírný pokles příjmů v roce 2006, následně prudký nárůst v roce 2008, po kterém následuje opětovné snížení nedaňových příjmů, i když ne na tak nízké hodnoty jako před rokem 2008. Poslední sledovaný rok vykázal opět rostoucí tendenci a stal se třetím neúspěšnějším rokem co do výběru nedaňových příjmů, především díky nárůstu v oblasti ubytovacích služeb města. Nejhuře na tom byl rok 2006.

**Graf 4: Struktura nedaňových příjmů v letech 2006 a 2008**



*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

V porovnání struktury nedaňových příjmů došlo v letech s nejnižší a nejvyšší hodnotou k významným rozdílům. Zatímco v roce 2006 příjem ze sankčních poplatků činil 10% z celkových příjmů sledované rozpočtové kapitoly, o dva roky později z důvodu již



výše zmiňovaného radaru došlo k navýšení procentuálního zastoupení na 46%. Tedy téměř polovinu nedaňových příjmů zajišťovaly sankční poplatky v dopravě. Naopak významnost položky "příjmy z poskytovaných služeb" ve sledovaných obdobích vykázala poloviční propad. Důvodem poklesu jsou příjmy z pronájmu majetku, ať už movitého, nemovitého majetku, pozemků.

### 5.1.1.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy se řadí do III. rozpočtové třídy, která obsahuje příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, nemovitostí, investiční dotace, příspěvky a dary na pořízení dlouhodobého majetku. Nejvýznamnější příjmem plyne z prodeje nemovitostí. Absolutní výše vykazuje vysoké rozpětí, protože kapitálové příjmy se z roku na rok mění a jsou z převážné většiny závislé na uskutečnění prodeje. Nejsou paušálně přijímány jako ostatní druhy celkových příjmů. Pohybují se od 9 000tis.Kč až po 86 000tis.Kč.

**Tabulka 9: Kapitálové příjmy v letech 2005 - 2011**

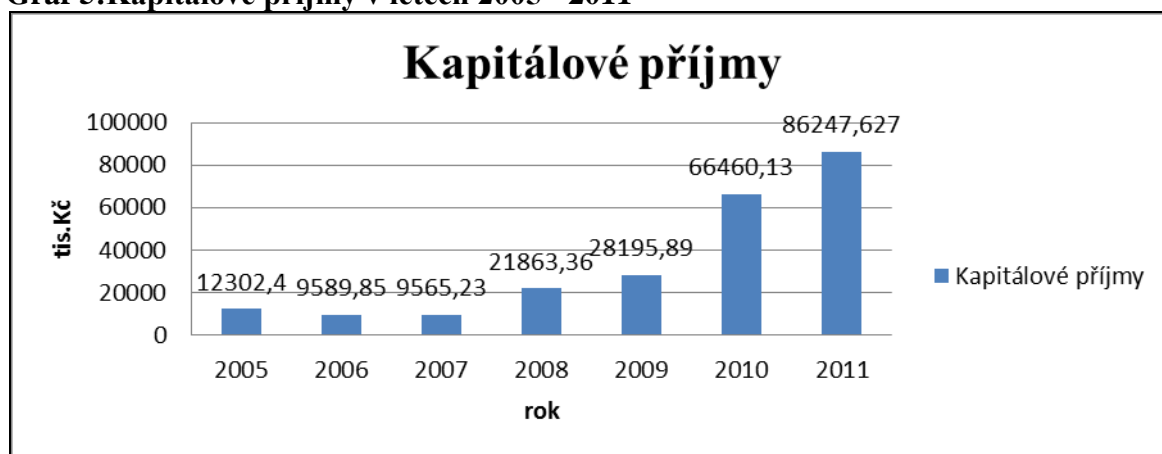
| Rok                          | 2005   | 2006  | 2007  | 2008   | 2009   | 2010   | 2011   |
|------------------------------|--------|-------|-------|--------|--------|--------|--------|
| <b>Celkem tis.Kč</b>         | 12 302 | 9 590 | 9 565 | 21 863 | 28 196 | 66 460 | 86 248 |
| <b>Příjmy z prod. nemov.</b> | 7 385  | 7 385 | 3962  | 10 057 | 29 306 | 52 301 | 13 984 |
| <b>Baz. index celkem %</b>   | 100    | 78    | 78    | 178    | 229    | 540    | 701    |
| <b>Na 1 obyv. tis.Kč</b>     | 0,64   | 0,50  | 0,50  | 1,15   | 1,47   | 3,46   | 4,42   |
| <b>Baz. index %</b>          | 100    | 78    | 78    | 178    | 229    | 537    | 686    |

*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

První tři roky sledovaného období vykazují v porovnání s ostatními obdobími velmi nízké hodnoty. Narozdíl od roku 2007 v roce 2008 do rozpočtu zasáhly příjmy z prodeje pozemků a ostatních nemovitostí v hodnotě přes 9 500tis.Kč. V dalších letech se tento trend stupňoval. V roce 2010 se vyšplhaly příjmy z prodeje nemovitostí přes 52 000tis.Kč. K nejvýznamnějším prodejům městského majetku pro obecní rozpočet došlo v oblasti prodeje bytů v centru města v celkové hodnotě 11 228tis.Kč, kdy průměrná cena za m<sup>2</sup> činila 7 500Kč. Druhým významným příjmem byl prodej domů s půdními nástavbami v celkové hodnotě 31 527tis.Kč v ulicích Studentská a Čechova.

V roce 2011 dosáhly kapitálové příjmy rekordní hodnoty. Nárůst nebyl zapříčiněn z důvodu prodeje obytných nemovitostí, který dosáhl 13 984tis.Kč, ale díky prodeji kanalizace v městské části Chloumek společnosti VKM,a.s. (Vodárny Kladno-Mělník) v částce 59 621tis.Kč. VKM,a.s. byla založena Fondem národního majetku ČR na základě privatizačního projektu Středočeských vodovodů a kanalizací Praha,s.p.; do obchodního rejstříku byla zapsána 1.1.1994.

**Graf 5:Kapitálové příjmy v letech 2005 - 2011**

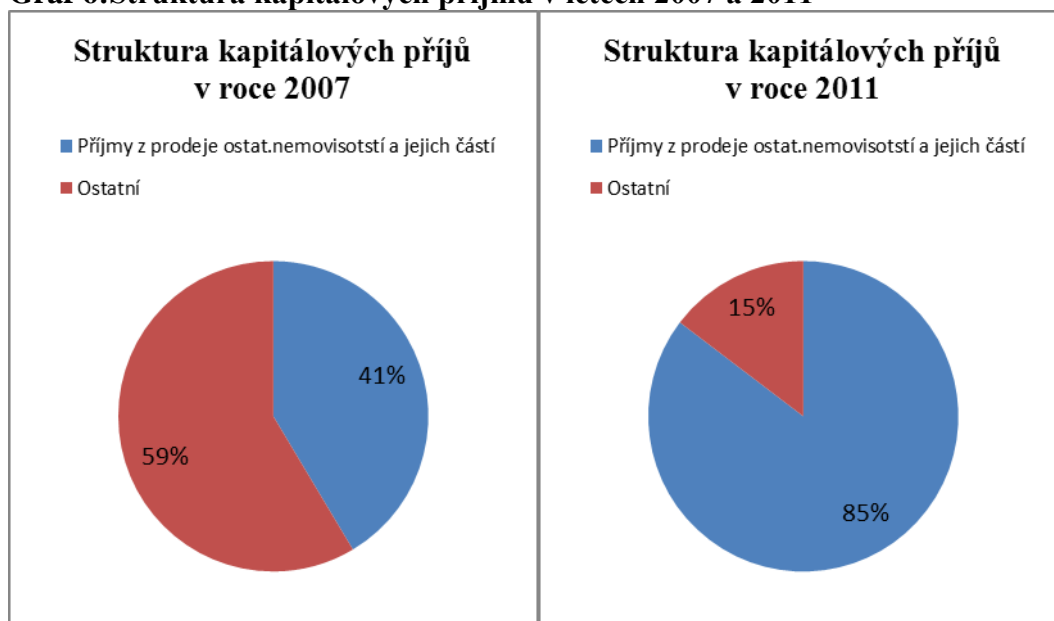


*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Až na roky 2005 a 2006 byl patrný růst kapitálových prostředků, kdy v posledních dvou letech sledovaného období došlo k razantnímu nárůstu. Od roku 2005 do roku 2011 došlo k navýšení příjmů z kapitálové oblasti o téměř 74 000tis.Kč, tedy o 601%.

Při přepočtu kapitálových příjmů na 1 obyvatele se částka pohybuje v rozmezí 500Kč až 4 420 Kč. Průměrná hodnota za sledovaných sedm let činí 1 734Kč.

**Graf 6: Struktura kapitálových příjmů v letech 2007 a 2011**



*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Struktura kapitálových příjmů v letech 2007 a 2011, tedy v letech s nejnižší a nejvyšší vykázanou hodnotou, doznala znatelných rozdílů. Zatímco v roce 2007 byly příjmy závislé na prodeji nemovitého majetku ze 41%, o tři roky později se toto procento navýšilo na 85%.

Do skupiny ostatní se dají zařadit kapitálové příjmy z nájmu tepelného hospodářství, příjmů z prodeje akcií, přijatých investičních dotací na veřejně dostupný internet, z prodeje pozemků.

#### **5.1.1.4 Přijaté transfery**

Řadí se do IV. rozpočtové třídy a zahrnuje v sobě vztahy týkající se dotací od jiných veřejných rozpočtů nebo ze zahraničí, ale i převodů mezi účty obce. Přijaté transfery (dotace) jsou dále členěny dle povahy a účelu užití na investiční a neinvestiční.

Při účtování a rozpočtování dotací ze státního rozpočtu a výdajů z nich hrazených se využívají pětimístná označení s účelovými znaky. Hodnoty přijatých dotací se pohybovaly od 654 287tis.Kč do 1 098 947,79tis.Kč. Tyto hodnoty však mají velmi nízkou vypovídací hodnotu, jelikož jsou před konsolidací a některé jsou dale postoupeny nižším územním celkům. Po očištění od těchto vlivů se přijaté transfery pohybovaly v rozmezí 103 173tis.Kč až 206 413tis.Kč.

**Tabulka 10: Přijaté transfery v letech 2005 - 2011**

| Rok                                     | 2005    | 2006    | 2007    | 2008      | 2009      | 2010    | 2011    |
|---|---------|---------|---------|-----------|-----------|---------|---------|
| <b>Celkem tis.Kč</b>                    | 654 287 | 683 703 | 798 110 | 1 006 169 | 1 098 948 | 812 112 | 864 741 |
| <b>Baz. index %</b>                     | 100     | 105     | 122     | 154       | 168       | 125     | 132     |
| <b>Očištěné přij. transfery</b>         | 101 704 | 114 089 | 191 124 | 143 052   | 210 824   | 186 603 | 206 413 |
| <b>Baz.index %</b>                      | 100     | 111     | 185     | 139       | 204       | 181     | 200     |
| <b>Na 1 obyv. tis.Kč</b>                | 5,39    | 6,00    | 10,05   | 7,50      | 11,00     | 9,71    | 10,57   |
| <b>Baz. index %</b>                     | 100     | 111     | 186     | 139       | 204       | 180     | 196     |
| <b>Neinvestiční tis.Kč</b>              | 98 023  | 100 892 | 125 181 | 127 011   | 131 229   | 142 054 | 145 018 |
| <b>Neinvestiční na 1 obyv. tis.Kč</b>   | 5,13    | 5,31    | 6,58    | 6,65      | 6,84      | 7,39    | 7,42    |
| <b>Investiční tis.Kč</b>                | 3 681   | 11 592  | 9 158   | 300       | 58 099    | 25 391  | 61 221  |
| <b>Převody z vlastních fondů tis.Kč</b> | 1 469   | 1 605   | 56 785  | 15 741    | 21 496    | 19 158  | 174     |

*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Řádek v tabulce Očištěné přijaté dotace vypovídá o transferech, které skutečně náleží do rozpočtu města Mělníka.

Co do objemu jsou přijaté transfery druhou nejdůležitější složkou celkových příjmů. Do této kapitoly se též řadí oblast Převody z vlastních fondů, tedy fondy

z hospodářské činnosti z výsledku hospodaření, sociální fondy, splátky půjček z povodní, vratky z depozitních účtů a další.

**Neinvestiční dotace** nejsou určeny k pořízení dlouhodobého hmotného majetku (kromě drobného). Smějí být čerpány pouze na běžné výdaje spojené s nákupem materiálu, drobného majetku, služeb.

Dělí se na dva hlavní zdrojové toky a to ze státního a krajského rozpočtu. Ze státního rozpočtu jsou dotovány příspěvky na školství, dávky sociální péče, dotace pro úřady práce a především dotace na výkon státní správy. Jedná se o příjmy, které jsou nutné pro zprostředkování služeb občanům a každoročně se opakují.

Neinvestiční dotace plynoucí z krajského rozpočtu jsou určeny pro prevenci na školách a dotace na jednotlivého žáka, dotace na hasiče, životní prostředí, knihovnu, veřejně přístupný internet a další.

Tyto dotace každoročně dosahují vyšších hodnot než transfery investiční. Částky se pohybovaly v rozmezí 98 023tis.Kč až 145 018tis.Kč. V časové řadě byl patrný rostoucí trend. Ani v jednom případě nedošlo k nižším příjmům v oblasti neinvestičních dotací oproti roku předchozímu. Za každoročním navyšováním běžných příjmů nestála jedna konkrétní událost, většina položek se navyšovala o nepatrnou část.

**Investiční přijaté transfery** jsou určeny k pořízení dlouhodobého majetku. Na tento účet platby nechodí pravidelně. Účty se střídají dle odesílatelů kterými jsou stát, kraje, regionální rada.

Tyto přijaté platby jsou vždy spojeny s konkrétním investičním plánem. Mezi takovéto plány se řadí dotace na výstavbu počítačových učeben ve školách, renovace hasičských aut, výstavba autobusového nádraží, výstavba ubytovny, cyklostezky podél řeky Labe atd..

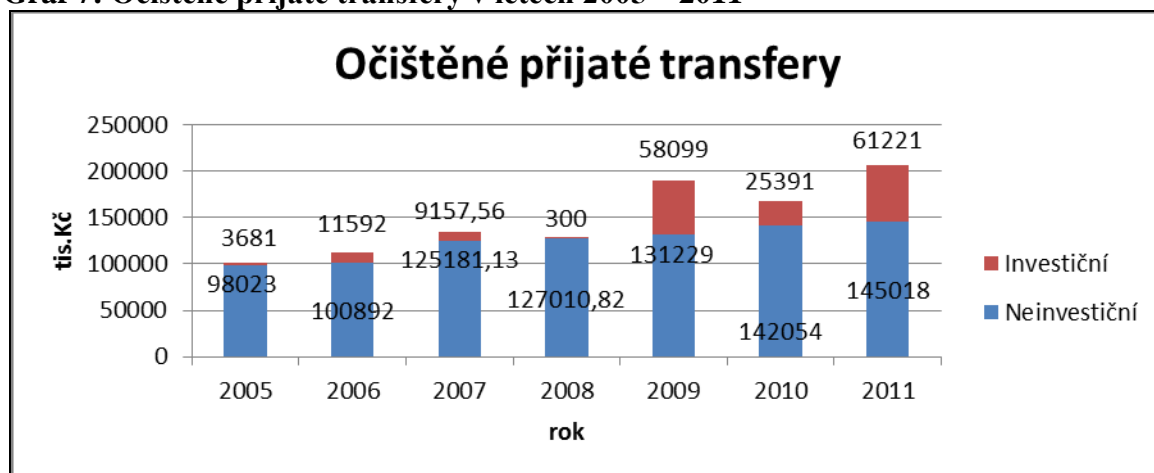
Nejvýznamější investiční projekt, který ve sledovaném období proběhl, se týkal revitalizace historického centra města. Byl financován postupně od roku 2009 a poslední dotace byla přijata v roce 2010. Projekt revitalizace se týkal opravy radnice a všech

historických budov na náměstí Míru, byla položena nová dlažba, opravena věž, zrekonstruovány lavičky, osvětlení, sochy.

**Převody z vlastních fondů** byly od roku 2008 ve výkaznictví začleněny do přijatých transferů a tvořily tak třetí skupinu této rozpočtové kapitoly. Pro snadnější porovnatelnost jsou uvedeny a do celkových transferů započítány hodnoty převodů z vlastních fondů i před rokem 2008, i když fakticky v té době do přijatých transferů ještě nepatřily. Do této skupiny se především řadí převody z výsledku hospodářské činnosti města a vratky, o výši převodu rozhoduje zastupitelstvo města.

Příjem na jednoho obyvatele dosahuje hodnot od 5,39tis.Kč až na 11tis.Kč v roce 2009. Průměrná hodnota za 7 let činí 6,47tis.Kč.

**Graf 7: Očištěné přijaté transfery v letech 2005 – 2011**



*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

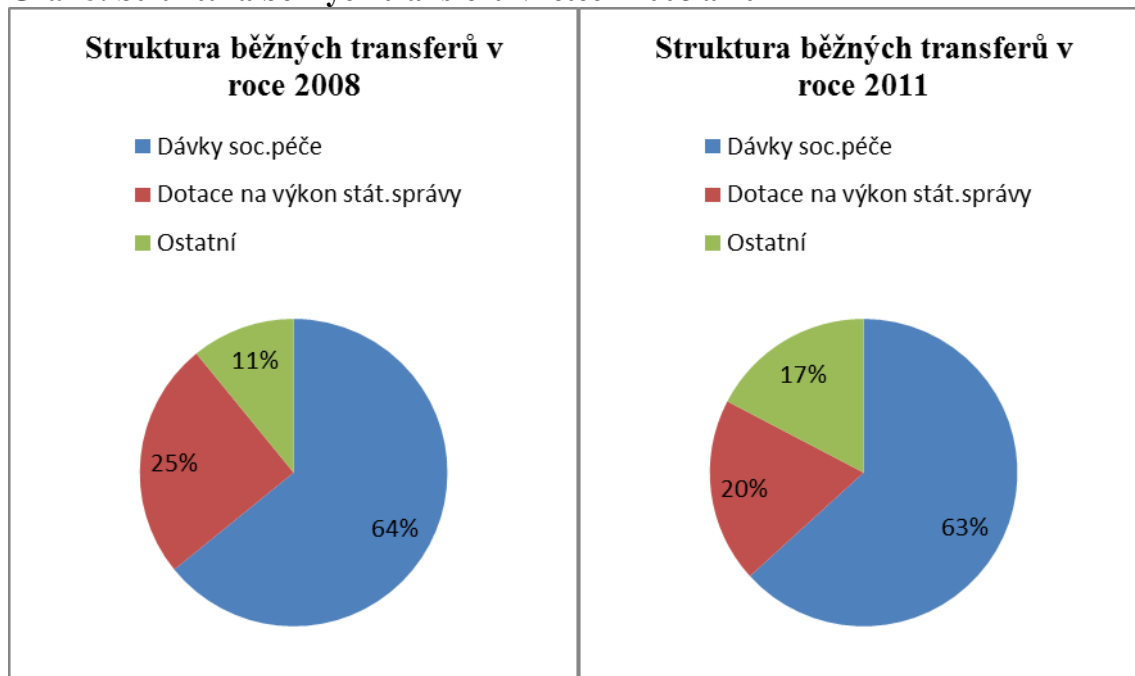
První tři roky byl znatelný nárůst celkových dotací gradující v roce 2007, především díky zvýšením příjmů v neinvestiční kapitole, z důvodu vyšších příjmů na sociální dávky.

V roce 2008 byl znatelný pokles, kdy investiční dotace dosáhly pouze 300tis.Kč a to na obnovu hasičských vozů. Poklesl i příjem z převodů z vlastních fondů. Naopak v roce následujícím se dosáhlo nejvyšší hodnoty za sledované období, jelikož narostl příjem z investičních dotací na výše zmíněnou revitalizaci historického centra.

V roce 2010 došlo, navzdory zvýšení dotací z neinvestiční kapitoly k poklesu, jelikož o polovinu klesl příjem z investičních transferů. V roce 2011 je patrné opětovné

navýšení celkových příjmů z transferů - a opět díky zvýšení investičních dotací, tentokrát díky budované kanalizaci v městské části Chloumek.

**Graf 8: Struktura běžných transferů v letech 2008 a 2011**



*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

V tomto srovnání jsou vybrána období s nejvyššími hodnotovými rozdíly a totožnou metodikou zpracování. Dávky sociální péče a dotace na výkon státní správy byly dvě nejdůležitější položky v celém sledovaném období. Ostatní přijaté transfery dosahovaly jednotek milionů. Z grafu je patrný nárůst přijatých finančních prostředků na výplaty dávek sociální péče. Tato změna byla významně ovlivněna nárůstem nezaměstnanosti a s ní spojené vyplácení dávek.

Naopak příjmy plynoucí z dotace na výkon státní správy poklesl, což se projevilo v opatřeních městského úřadu v podobě zeštíhlování stavu pracovníků městského úřadu a snižování nákladů na samotný chod.

### 5.1.1.5 Celkové příjmy po konsolidaci

Ve sledovaném období se celkové příjmy pohybovaly v rozmezí 376 000tis.Kč až 517 000tis.Kč. Nejnižší stav byl vykázán v roce 2006, naopak s nejvyššími příjmy bylo pracováno v posledním roce analyzování.

**Tabulka 11: Celkové příjmy v letech 2005 - 2011**

| Rok                      | 2005    | 2006    | 2007    | 2008    | 2009    | 2010    | 2011    |
|--------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| <b>Celkem tis.Kč</b>     | 390 920 | 376 032 | 427 770 | 437 635 | 464 483 | 483 815 | 517 974 |
| <b>Baz.index %</b>       | 100     | 96      | 109     | 112     | 119     | 124     | 133     |
| <b>Na 1 obyv. tis.Kč</b> | 20,44   | 19,79   | 22,5    | 22,93   | 24,23   | 25,17   | 26,52   |
| <b>Baz.index %</b>       | 100     | 97      | 110     | 112     | 119     | 123     | 130     |

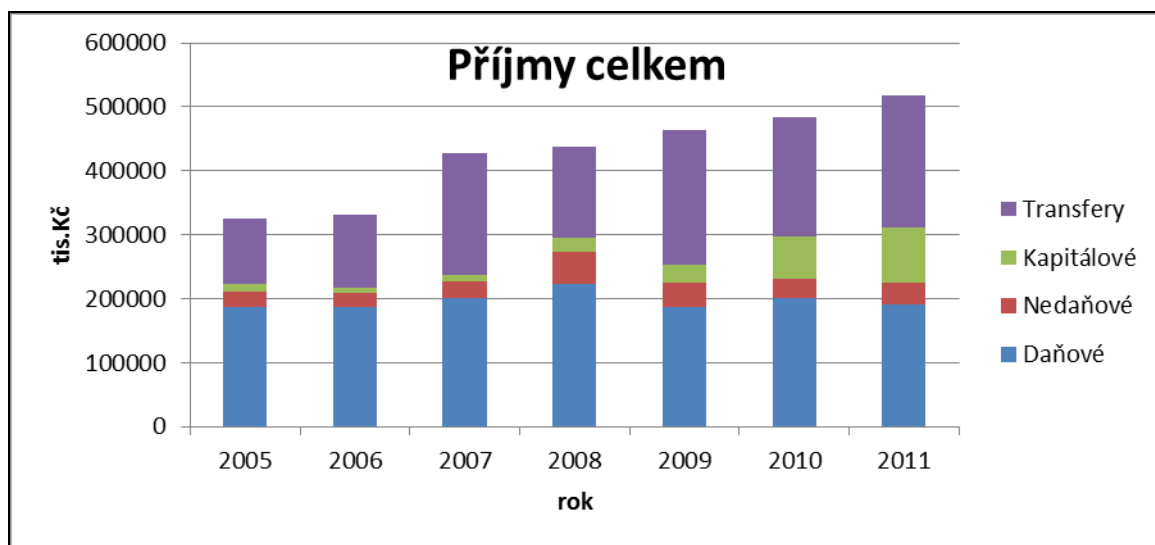
*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Až na rok 2006, kdy byl zaznamenán pokles, má vývoj celkových příjmů města mírnou vzestupnou tendenci. Pokles v roce 2006 o 14 888tis.Kč byl především zapříčiněn poklesem nedaňových a kapitálových příjmů. Průměrná hodnota celkových příjmů po konsolidaci za sledované období se pohybovala kolem 442 600tis.Kč. Od počátku sledovaného sedmiletého období se příjem navýšil o 127 000tis. Kč.

Položek, které ovlivily výši hodnot jednotlivých rozpočtových kapitol bylo více. V daňových příjmech nejdůležitější položky zastupovaly DPH a daň z příjmu fyz.osob ze samostatné výdělečné činnosti. Nedaňové příjmy se opíraly o příjmy z poskytovaných služeb a sankčních plateb. Kapitálové příjmy z valné většiny nejvíce ovlivňoval prodej nemovitého majetku a pozemků. V přijatých transferech ve skupině běžných příjmů měly nejvyšší finanční zastoupení položky dávky sociální péče a dotace na výkon státní správy. Kapitálové přijaté transfery nejvíce ovlivnily dotace na revitalizaci historického centra města, dostavbu kanalizace v městské části Chloumek, rekonstrukce základních škol.



**Graf 9: Příjmy celkem v letech 2005 - 2011 (po konsolidaci)**



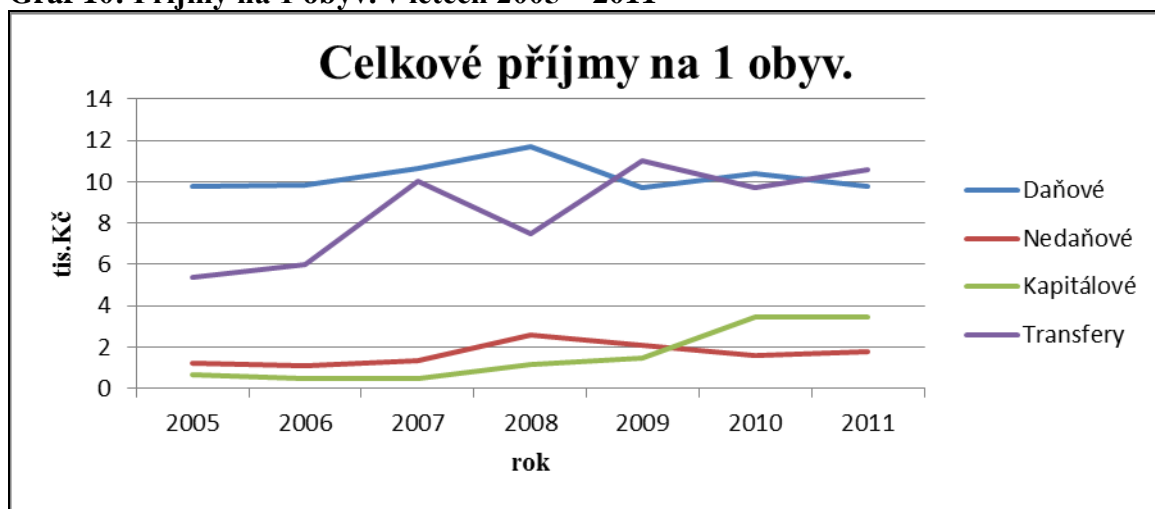
*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Z grafu 8 je patrný rostoucí trend celkových příjmů. V prvních dvou letech se hodnoty pohybovaly na podobné úrovni, nejdůležitější roli hráli daňové příjmy.

Rok 2007 je ovlivněn výší transferů. V tomto případě je za nárůstem zohlednění položky Převody z vlastních fondů, i když fakticky v tomto roce tato položka do přijatých transferů nepatří. Jak je již poznamenáno v kapitole Přijaté transfery, tento postup byl zvolen kvůli změně výkaznictví v roce 2008 a reálnějšímu porovnání údajů před a po změně. Za nárůstem u položky Převody z vlastních fondů stálo převedení hospodářského výsledku.

Nejvíce daňových a nedaňových příjmů bylo přijato v roce 2008. Obě složky dosáhly rekordních hodnot. Takto vysokých částek v nedaňových příjmech bylo dosaženo především díky sankčním platbám v dopravě. Od roku 2009 docházelo ke snížení daňových příjmů, které kompenzoval nárůst příjmů kapitálových. Tyto příjmy pramenily z prodeje pozemků, budov.

**Graf 10: Příjmy na 1 obyv. v letech 2005 – 2011**



*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Při přepočtu příjmů na 1 obyvatele se částky pohybují v rozmezí 0,5tis.Kč v oblasti kapitálových příjmů. Nejvyšší hodnota byla vykázána v roce 2008 u nedaňových příjmů v hodnotě 11,69tis.Kč. Sečtou-li se roční příjmy na jednoho obyvatele a vypočítá průměr za sedm sledovaných let, tak průměrný roční příjem na 1 obyvatele činil 22,13tis.Kč.

Z grafu 10 je patrné, že nejvyšších hodnot příjmů na 1 obyvatele bylo dosaženo v rozpočtových kapitolách daňových příjmů a transferů. Příjem z daňových příjmů byl od roku 2005 do roku 2009 nejvyšší, poté však příjem na 1 obyvatele z přijatých transferů dosahoval podobných hodnot, v posledním sledovaném se dokonce stal nejvyšším příjmem.

Příjem na 1 obyvatele z kapitálových a nedaňových příjmů dosahoval o poznání nižších hodnot. Za zmínku stojí výrazný nárůst v příjmech u kapitálových příjmů po roce 2009.

## 5.1.2 Výdaje obce

Výdajová složka rozpočtu obce je rozdělena do tří částí, tedy na běžné, kapitálové výdaje a pro vyšší přehlednost a možnost porovnání celkové výdaje. Výdaje jsou stejně jako příjmy zpracovány do tabulek, které vypovídají o stavu účtů za jednotlivá pozorovaná období, dále procentuální index přibližující změnu, která nastala od prvního roku, a přepočet výdajů na jednoho obyvatele města Mělník.

### 5.1.2.1 Běžné výdaje

Jsou vynakládány na každoročně se opakující výdaje. Tvoří průměrně 2/3 celkových výdajů. Obsahují V. rozpočtovou třídu. Ve sledovaném období byly do běžných výdajů zaúčtovány částky v rozmezí od 769 000tis.Kč až 1 257 000tis.Kč.

Podobně jako u přijatých transferů se musí pro vyšší vypovídací hodnotu běžné výdaje očistit od výdajů, s kterými město jako takové nedisponuje, ale přeposílá je fondům v rozpočtech územní úrovně. V tomto případě se jedná o položku č.6330 – Převody vlastním fondům v rozpočtech územní úrovně z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu úsc, reg. rad a dso.

Běžné výdaje se po změně metodiky výkaznictví z roku 2008 dále člení do šesti skupin – Zemědělství a lesní hospodářství, Průmysl. a ost. odvětví hospodářství, Služby, Sociální věci, Obrana a bezpečnost – městská policie, Všeobecná veřejná správa. Před rokem 2008 se běžné výdaje ve výkazech sestavovaly dle jednotlivých městských odborů (školství, dopravy, bytové hospodářství, atd.)

Nejvýznamějšími skupinami co do objemu vydaných prostředků jsou Sociální věci a služby; naopak do nejméně na finance náročné skupiny se řadí Zemědělství a lesní hospodářství s Obranou a bezpečností, kam spadá i městská policie.

Mezi nejvýznamnější, finančně nejnáročnější položky patří sociální dávky, náklady na silnice a ostatní záležitosti pozemních komunikací, komunální služby, udržování a provoz předškolních a školních zařízení, činnost místní správy.

**Tabulka 12: Běžné výdaje v letech 2005 - 2011**

| Rok  | 2005    | 2006    | 2007    | 2008      | 2009      | 2010    | 2011      |
|--|---------|---------|---------|-----------|-----------|---------|-----------|
| <b>Celkem<br/>tis.Kč</b>                         | 769 700 | 828 767 | 940 364 | 1 217 450 | 1 257 662 | 993 376 | 1 049 256 |
| <b>Baz. index<br/>%</b>                          | 100     | 108     | 122     | 158       | 163       | 129     | 136       |
| <b>6330 -<br/>Převody<br/>tis.Kč</b>             | 486 445 | 525 526 | 606 985 | 863 117   | 888 124   | 625 508 | 658 328   |
| <b>Běžné<br/>výd.<br/>očistěné o<br/>6330</b>    | 283 255 | 303 241 | 333 378 | 354 334   | 369 538   | 367 868 | 390 928   |
| <b>Baz. index<br/>%</b>                          | 100     | 107     | 118     | 125       | 130       | 130     | 138       |
| <b>Na 1<br/>obyv. po<br/>očistění<br/>tis.Kč</b> | 14,81   | 15,96   | 17,54   | 18,57     | 19,27     | 19,13   | 20,01     |
| <b>Baz. index<br/>%</b>                          | 100     | 108     | 118     | 125       | 130       | 129     | 135       |

*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Běžné výdaje dosahovaly hodnot od 283 255tis.Kč až 390 928tis.Kč. Poslední rok vykázal nárůst oproti prvnímu o 38,01%. Velmi vyrovnané bylo období let 2008, 2009 a 2010, kdy se běžné výdaje v porovnání s ostatními obdobími pohybovaly na podobné úrovni.

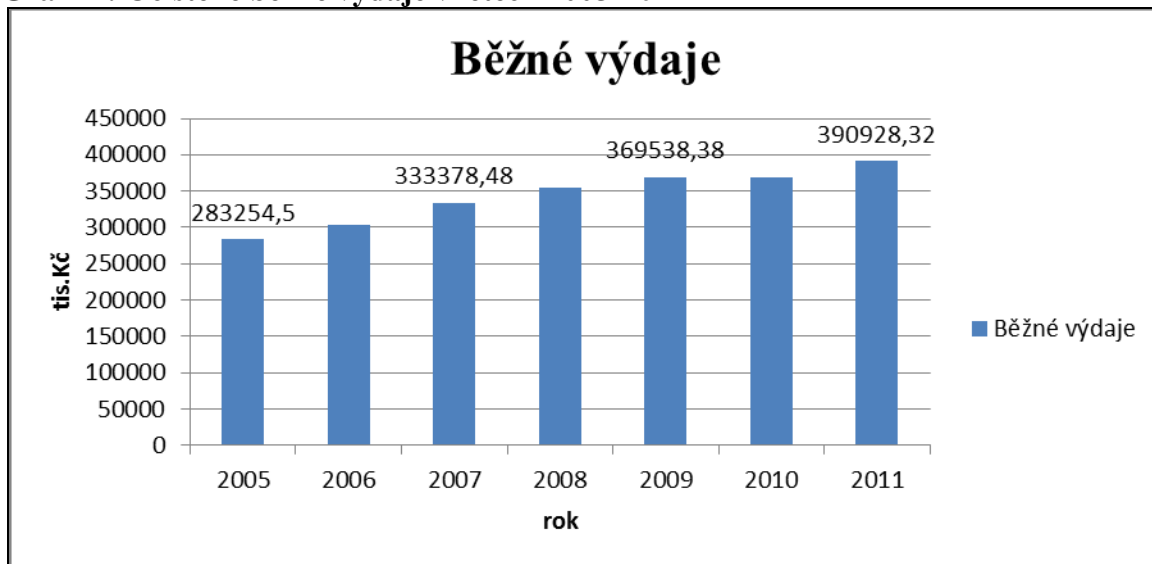
Za sledované období dosahovaly očištěné běžné výdaje tří výraznějších nárůstů. První byl patrný hned v porovnání let 2005 a 2006. Faktorů změny bylo více, ale mezi nejvýznamější patří navýšení výdajů v oblasti dávek sociální péče a na odboru správy v majetku v oblasti pravidelných oprav budov.

Druhý nárůst byl hned v roce následujícím v oblasti oddělení investic, konkrétně nákup akcií.

I ve třetím pozorovaném případě nárůstu běžných výdajů hrálo důležitou roli více faktorů. Mezi nejvýznamější patřily nárůsty v oblasti zdravotnictví, školství a částečně i projekt revitalizace historického centra, která nebyla zařazena do kapitálových výdajů, jelikož se nejednalo o rekonstrukci, ale opravu.

Běžné výdaje v průměru na jednoho obyvatele vychází na 17,89tis.Kč. Nejnižší výdaj na obyvatele činil 14,81tis.Kč v roce 2005, nejvyšší hodnota 20,01tis.Kč byla dosažena v roce 2009.

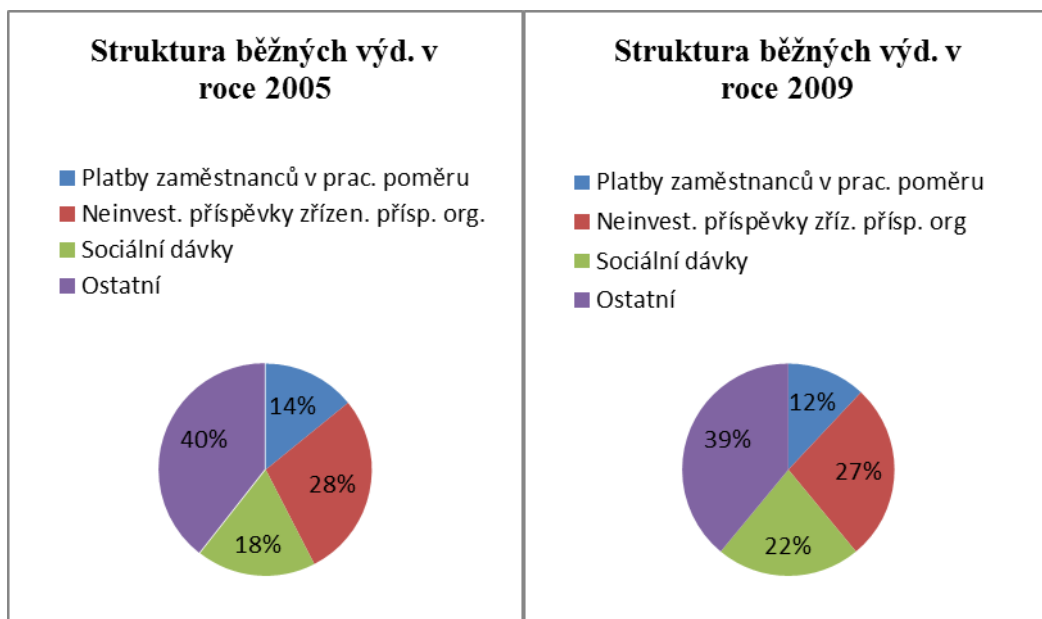
**Graf 11: Očištěné běžné výdaje v letech 2005-2011**



*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Nejvyšší hodnoty výdajů bylo dosaženo v roce 2011, kdy se na běžné výdaje vynaložilo 390 928tis.Kč. Růst běžných výdajů je pozvolný. Nejvyššího meziročního nárůstu se dosáhlo z roku 2006 na rok 2007 o 30 137tis.Kč. Rozdíl očištěných výdajů prvního a posledního sledovaného roku činil nárůst o 38%, tedy o 107 673tis.Kč. Nejméně nákladný byl první sledovaný rok 2005.

**Graf 12: Struktura běžných výdajů po očištění v letech 2005 a 2009**



*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Pro porovnání struktur jsou vybrány roky s totožnou metodou vykazování běžných výdajů, roky s nejvyšší a nejnižší hodnotou. Struktura běžných výdajů je ve sledovaném období téměř totožná, odchylky jsou v řádu jednotek procent. Nejvýznamější položkou jsou Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím.

### **5.1.2.2 Kapitálové výdaje**

Tvoří VI. rozpočtovou třídu. Slouží k financování dlouhodobějších projektů, delších než jedno účetní období. Kapitálové výdaje se dělí do totožných skupin jako tomu bylo u výdajů běžných.

Nejvýznamější položky této třídy tvoří investice do budov, hal a staveb, pozemků. Za sledované období se hodnoty pohybují v rozmezí 51 000tis.Kč až 201 000tis.Kč.

**Tabulka 13: Kapitálové výdaje v letech 2005 - 2011**

| Rok                             | 2005   | 2006   | 2007   | 2008   | 2009    | 2010   | 2011    |
|---------------------------------|--------|--------|--------|--------|---------|--------|---------|
| <b>Kapitálové výdaje tis.Kč</b> | 51 169 | 54 492 | 56 588 | 94 104 | 201 689 | 82 249 | 198 959 |
| <b>Baz. index %</b>             | 100    | 106    | 111    | 184    | 394     | 161    | 389     |
| <b>Na 1 obyv. tis.Kč</b>        | 2,68   | 2,87   | 2,98   | 4,93   | 10,52   | 4,28   | 10,19   |
| <b>Baz. index %</b>             | 100    | 107    | 111    | 184    | 393     | 156    | 381     |

*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Vývoj kapitálových výdajů byl velmi nevyrovnaný především v letech 2007 až 2011. V tomto období došlo ke dvěma náhlým nárůstům a jednomu propadu.

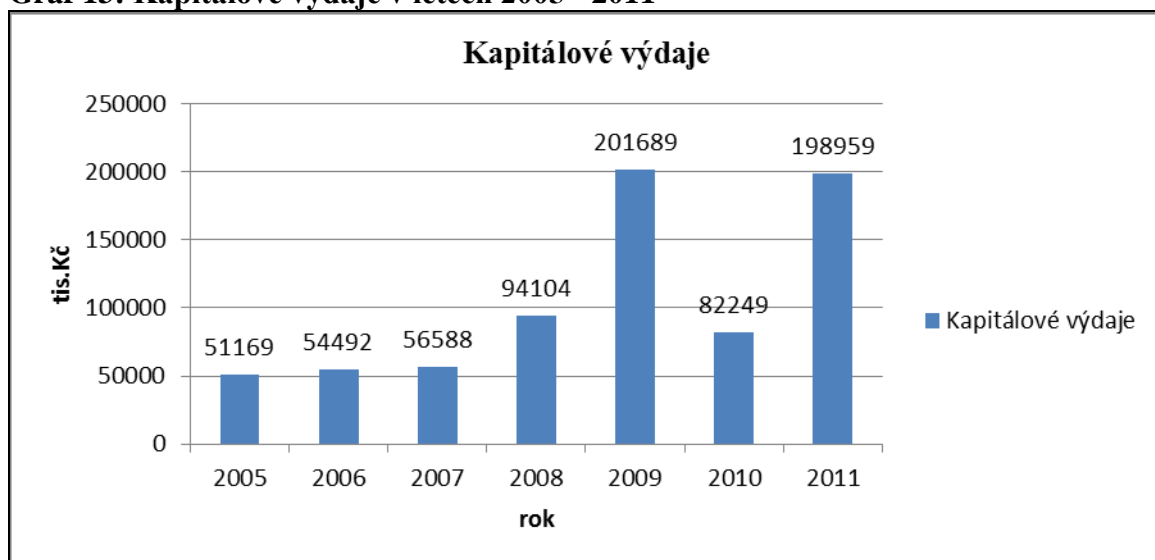
Zaznamenaný nárůst v roce 2008 byl způsoben více faktory. Navýšil se o 40 000tis.Kč investiční výdaj do oblasti školství, tělovýchovy a sportu (v převážné většině šlo o rekonstrukce budov), nejvyšší nárůst byl do oblasti územního rozvoje v podobě výstavby veřejného osvětlení (nejvíce se investovalo v ulicích Ovocná a Ludmily).

Kapitálové výdaje vzrostly z roku 2008 na 2009 o 107 000tis.Kč, tedy na 214%. Investiční výdaje v roce 2009 byly rekordní především kvůli projektu revitalizace historického centra města. Zde kapitálové výdaje pokryly náklady na rekonstrukci historických budov, náměstí, cest, vodní hospodářství. Do útlumu se dostaly výdaje do bydlení a služeb. Celkový součet investic do budov, staveb, pozemků v roce 2008 činil 19 109tis.Kč. V následujícím období bylo vykázáno 81 386tis.Kč, tedy nárůst na 426%.

Propad o 119 000tis.Kč v roce následujícím způsobilo více faktorů. Snížení investic do oblasti silnic i v ostatních záležitostech v oblasti dopravy a investice do odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, což byla další z oblastí, která v roce 2009 vykázala prudký nárůst. V roce 2011 došlo k opětovnému navýšení kapitálových výdajů nejvíce v oblasti odvádění a čištění vod a nakládání s kaly. Tato investice souvisela s vybudováním kanalizace v městské části Chloumek. V tomto roce byl též vybudován volnočasový areál se Skateparkem.

V průměru bylo na jednoho obyvatele investováno 5 300Kč. Nejnižší hodnota 2 180Kč v roce 2006, naopak nejvyšší 10 520Kč v roce 2009.

**Graf 13: Kapitálové výdaje v letech 2005 - 2011**

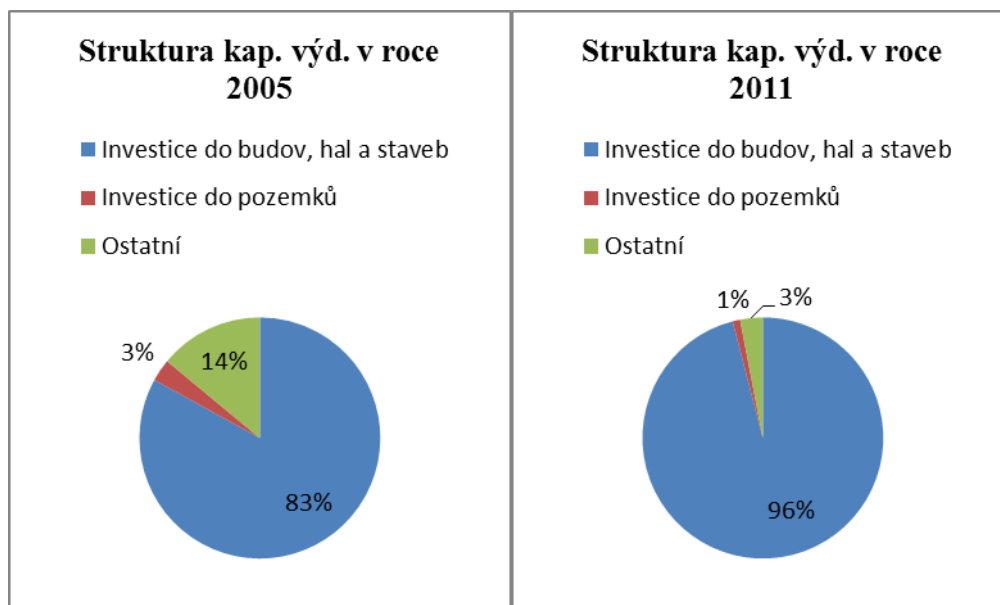


*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

První tři roky se investované částky pohybovaly na hranici 50 000tis.Kč, nejnižší hodnota 51 168tis.Kč byla vykázána v roce 2005. V roce 2008 se investice přiblížily k 100 000tis.Kč. Následující roky vykazují trendy 200% růstů i poklesů. Rozdíl mezi prvním a posledním sledovaným rokem byl 288%, tedy 147 000tis.Kč.



**Graf 14: Struktura kapitálových výdajů v letech 2005 a 2011**



*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

V oblasti struktury kapitálových výdajů došlo v porovnání prvního zkoumaného roku s posledním k znatelným změnám. Zastoupení položky investice do budov, hal a staveb za sedm let vzrostlo o 12%. Tím pádem je logické, že klesly či úplně vymizely částky u ostatních položek kapitálových výdajů, ať už z důvodu dokončení investičního projektu či soustředění investic do několika málo nákladných projektů právě v oblasti investic do budov, hal a staveb. Vybrány byly období s nejnižším a nejvyšším výdajem ve sledovaném období.

### **5.1.2.3 Celkové výdaje**

Ve sledovaném období se celkové výdaje pohybovaly v rozmezí 334 000tis.Kč až po 589 000tis.Kč, nejnižší částka byla v prvním a nejvyšší v posledním roce. Za sedm let došlo k navýšení celkových výdajů o 255 000tis.Kč, průměrně o 36 429tis.Kč za rok. V průměru tvoří běžné výdaje 91,2% celkových výdajů.

**Tabulka 14: Výdaje celkem po konsolidaci v letech 2005 - 2011**

| <b>Rok</b>                    | <b>2005</b> | <b>2006</b> | <b>2007</b> | <b>2008</b> | <b>2009</b> | <b>2010</b> | <b>2011</b> |
|-------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Celkové výdaje tis. Kč</b> | 334 423     | 357 733     | 389 967     | 448 438     | 571 227     | 450 117     | 589 887     |
| <b>Baz. index %</b>           | 100         | 107         | 117         | 134         | 171         | 135         | 176         |
| <b>Na 1 obyv. tis.Kč</b>      | 17,49       | 18,83       | 20,51       | 23,50       | 29,79       | 23,41       | 30,20       |
| <b>Baz. index %</b>           | 100         | 108         | 117         | 134         | 170         | 134         | 173         |

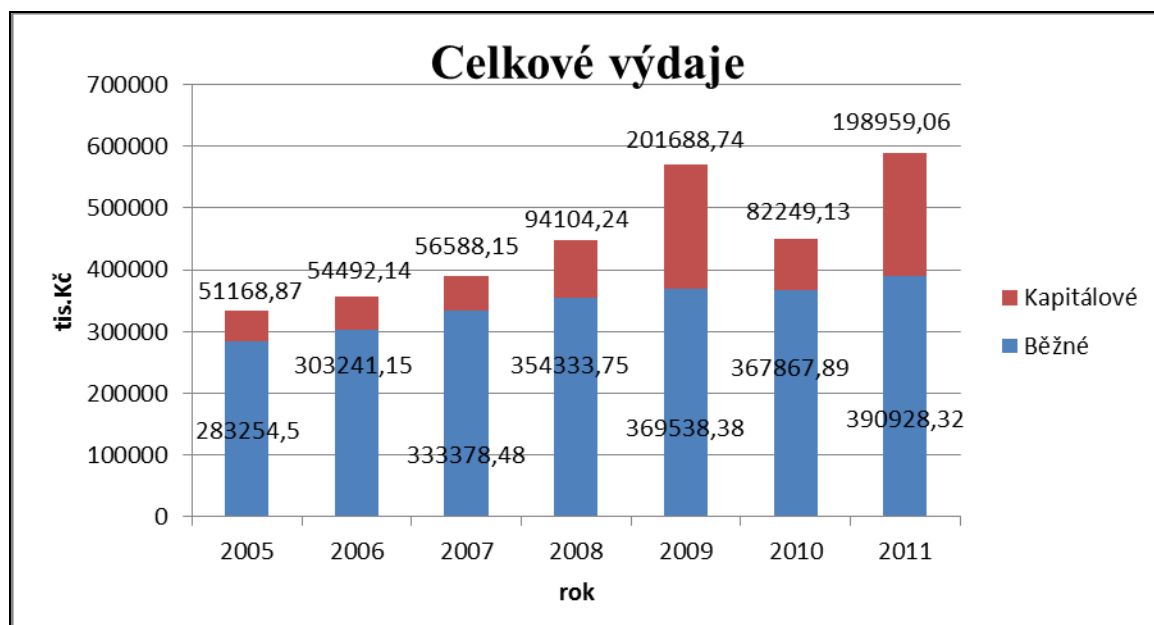
*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Průměrný výdaj na jednoho obyvatele činil 23 325Kč, nejbližší byl této průměrné částce rok 2010 s 23 410Kč. Od roku 2005 došlo k navýšení výdajů na 172,67%.

Položek, které výrazně ovlivnily výdajové rozpočtové kapitoly, je podobně jako v oblasti příjmů několik.

Celkové výdaje měly od roku 2005 do roku 2009 rostoucí trend. Rostly obě rozpočtové kapitoly výdajů, přičemž kapitálové z roku 2008 na 2009 dvojnásobně. Bylo to z důvodu revitalizace historického centra města a rekonstrukcí především vzdělávacích zařízení.

**Graf 15: Celkové výdaje v letech 2005 – 2011**



*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Rok 2010 vykázal nejvýraznější propad za sledované období, když se hodnota vrátila na srovnatelnou úroveň s rokem 2008. Za tímto faktem stojí pokles kapitálových výdajů, jelikož běžné výdaje zůstaly ne téměř stejné hodnotě. Jak již bylo poznamenáno v příslušné kapitole, v tomto roce se dokončovala revitalizace historického centra, snížily se výdaje v oblasti údržby dopravních komunikací, méně se investovalo do výstavby kanalizačního systému.

Poslední sledovaný rok dosáhl rekordní hodnoty. Běžné výdaje čtvrtým rokem stagnovaly a držely si stejnou hodnotu, naopak kapitálové výdaje vzrostly na částky srovnatelné s rokem 2009. V tomto případě se investovalo do kanalizace v městské části Chloumek a byl vybudován volnočasový areál se Skateparkem.

### **5.1.3 Porovnání příjmů a výdajů**

V porovnání příjmů s výdaji obce je brán zřetel na investiční, kapitálové položky. Jelikož jsou jednorázové a nepravidelné, nesouvisí přímo s běžným hospodařením. Z tohoto důvodu jsou počítána dvě salda, přičemž jedno vypovídá o celkovém hospodaření s vlivem investic a druhé vyjadřuje samotné hospodaření běžného rozpočtu. Pro přesnější vyjádření faktického stavu jsou běžné příjmy očištěny nejen o kapitálové

příjmy, ale i investiční dotace v příjmové kapitole transfery. Běžné příjmy tak vypovídají o skutečných prostředcích, které má město k dispozici pro každodenní chod úřadu a jeho povinností s tím spojených.

**Tabulka 15: Saldo celkových příjmů a výdajů po konsolidaci v letech 2005-2011**

| Rok                          | 2005    | 2006    | 2007    | 2008    | 2009     | 2010    | 2011    |
|------------------------------|---------|---------|---------|---------|----------|---------|---------|
| <b>Celkové příjmy tis.Kč</b> | 390 920 | 376 032 | 427 770 | 437 635 | 464 483  | 483 815 | 517 974 |
| <b>Celkové výdaje tis.Kč</b> | 334 423 | 357 733 | 389 967 | 448 438 | 571 227  | 450 117 | 589 887 |
| <b>Saldo tis.Kč</b>          | 56 497  | 18 299  | 37 803  | -10 803 | -106 744 | 33 698  | -71 913 |
| <b>Běžné příjmy</b>          | 374 937 | 354 850 | 409 047 | 415 471 | 378 188  | 391 964 | 370 505 |
| <b>Běžné výdaje</b>          | 283 255 | 303 241 | 333 378 | 354 334 | 369 538  | 367 868 | 390 928 |
| <b>Saldo tis.Kč</b>          | 91 682  | 51 609  | 75 668  | 61 138  | 8 650    | 24 096  | -20 423 |

*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

První tři sledované roky vykazují v celkovém hospodaření přebytkový rozpočet, tedy celkové příjmy převyšují celkové výdaje. Nejvyššího přebytku bylo dosaženo v roce 2005 v hodnotě 56 000tis.Kč. V tomto roce byly oproti plánu překročeny běžné daňové příjmy o 12 000tis.Kč, nedaňové o 6 000tis.Kč, provozní výdaje se nevyčerpaly o 6 000tis.Kč. Do investičního rozpočtu byl zapojen zůstatek zisku z hospodářské činnosti za rok 2004, který nebyl převeden již v roce 2004 ve výši 15 450tis.Kč. V tomto roce také saldo z běžného rozpočtu nejvyšší kladné hodnoty. Tohoto výsledku bylo dosaženo především díky nízkým hodnotám běžných výdajů. V porovnání s rokem 2006 se vyplatilo méně prostředků na sociální služby a dávek sociální péče. Významější rozdíl je patrný i v oblasti služeb.

Prvním obdobím se záporným saldem byl rok 2008, kdy celkové výdaje převýšily celkové příjmy o 10 803tis.Kč. Tento jev souvisí s vyšší aktivitou v investiční oblasti, jelikož běžný rozpočet vykazuje kladnou hodnotu 61 137tis.Kč. V tomto roce probíhala příprava revitalizace historického centra, protipovodňová opatření, výkupy nemovitostí, realizace komunikace Nůšařská (sjezd z mostu do přístavu), rekonstrukce ZŠ

Jungmannovy sady. Běžný rozpočet dosáhl třetího nejvyššího kladného salda v částce 61 137tis.Kč. Tato skutečnost vychází z nadprůměrně vysokých běžných příjmů v porovnání s průměrnými běžnými vydaji dosažených v daném roce. Oproti následujícímu roku 2009 vyšplhala částka běžných příjmů o 37 284tis.Kč. V porovnání s rokem 2007, běžné příjmy posílily v kapitolách nedaňových a daňových příjmů. O významném nárůstu se dá hovořit především v oblasti nedaňových příjmů, kdy v roce 2007 dosahovaly 25 160tis.Kč, zatímco v roce 2008 se vykazalo 49 634tis.Kč. Hlavním důvodem byl instalovaný radar Na Malém spořilově, jak je uvedeno v příslušné kapitole.

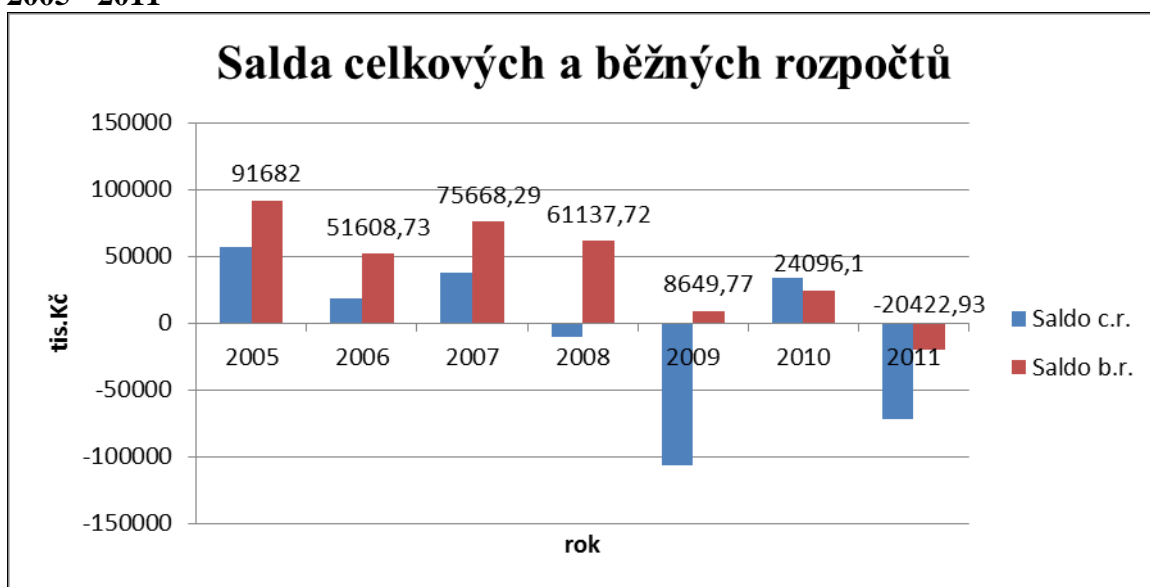
V roce 2009 dosáhlo saldo celkového rozpočtu rekordní záporné hodnoty. Při pohledu na přebytek v běžném rozpočtu je opět patrný důvod v oblasti kapitálového rozpočtu. Tento schodek byl pokryt jednak čerpáním úvěru ve výši 54 500tis.Kč na revitalizaci historického centra, dále se čerpaly finanční prostředky z Investičního fondu v celkové výši 60 900tis.Kč. Stav investičního fondu k 31.12.2009 činil 26 700tis.Kč. V tomto roce běžný rozpočet dosáhl nejnižšího kladného salda za analyzované období 8 649tis.Kč; vedení města plánovalo 32 600tis.Kč. Důvodem byl především propad daňových příjmů o téměř 20%, což činí 37 000tis.Kč. Jak bylo již popsáno výše, v případě daňových příjmů nejde přesně dohledat, z jakých příčin k výkyvům dochází. Daně z příjmu fyzických, právnických osob rozděluje stát a často se stává, že k rozdělení dochází opožděně, například až v dalším roce. Proto je v některých letech příjem v této oblasti nižší, než v letech následujících.

Rok 2010 vykázal kladný přebytek celkových příjmů o 33 698tis.Kč - z toho 24 096tis.Kč z běžného a 9 602tis. z kapitálového rozpočtu. Kladné saldo bylo zapříčiněno snížením kapitálových výdajů o 59% oproti roku předchozímu, z 201tis.Kč na 82tis.Kč. Běžný rozpočet vykázal kladný přebytek především díky přijaté dotaci na opravy majetku, dále vyššímu příjmu neinvestičních účelových dotací od kraje i ze státního rozpočtu. Výše běžných výdajů skončila na úrovni výdajů plánovaných, došlo tedy k mírnému snížení oproti roku 2009.

Sedmý, poslední sledovaný rok 2011, skončil s druhým nejhorším rozpočtovým schodkem v celkové výši 71 913tis.Kč. Pouze v tomto případě bylo saldo celkového i běžného rozpočtu záporné. U investiční části došlo k převisu kapitálových výdajů z roku

2010 na projekty rekonstrukce ZŠ Matiegky, revitalizace historického centra a projektu kanalizace Chloumek. Celkové příjmy se od plánované hodnoty lišily o 82 000tis.Kč. Důvodů bylo více. Ať už část splátky kupní ceny za prodej horkovodu, která byla zaplacená až v roce 2012, tak kvůli časovému posunu části kupní ceny od VKM za prodej kanalizace do roku 2012. Dále nebyl zapojen výsledek z hospodářské činnosti do rozpočtu a v neposlední řadě se o více jak 6 000tis.Kč nenaplnily plánované daňové příjmy. Faktorů spojených s navýšením běžných výdajů a s tím spojené záporné saldo, je několik. Jednalo se o převisy z roku 2010, navýšení mzdových nákladů, navýšení rozpočtu životního prostředí, navýšení rozpočtu na opravy nemovitého majetku včetně komunikací.

**Graf 16: Porovnání salda celkového rozpočtu se saldem běžného rozpočtu v letech 2005 - 2011**



*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Saldo běžného rozpočtu vypovídá o hospodaření obce bez faktoru investic, které se běžně neopakují. Salda těchto rozpočtů byla až na poslední analyzovaný rok vždy kladná. Nejvyšší bylo v prvním sledovaném roce 2005 v částce 91 682tis.Kč. V roce následujícím se rozdíl mezi běžnými příjmy a výdaji snížil o 40 073tis.Kč. Důvodem bylo jak snížení příjmů, tak zvýšení výdajů. Za zvýšením výdajů stálo vydání vyšších částek v sociální oblasti a oprav budov.

Saldo běžného rozpočtu v roce 2007 díky vysokým daňovým příjmům dosáhlo druhého nejlepšího výsledku. V roce 2008 došlo k mírnému poklesu, který pokračoval i v roce následujícím. V roce 2009 bylo dosaženo nejnižšího kladného salda. Tento rok byl

zaznamenán podprůměrný běžný příjem, způsobený snížením daňových příjmů o 37 062tis.Kč oproti roku předchozímu.

Posledního kladného salda ve sledovaném období bylo dosaženo v roce 2010. Pouze v tomto roce saldo celkového rozpočtu převýšilo saldo rozpočtu běžného. Rok 2011 vykázal záporné saldo běžného rozpočtu především kvůli snížení příjmů o 21 458tis.Kč a rekordně vysokým běžným výdajům v oblasti zdravotnictví, školství a částečně i projektu revitalizace historického centra, která nebyla zařazena do kapitálových výdajů, jelikož se nejednalo o rekonstrukci, ale opravu.

## 5.1.4 Zadluženost

Jde o jeden z nejdůležitějších ukazatelů finanční analýzy, jejíž vyjádření je možné v přepočtu na jednoho obyvatele, tj. kolik by musel každý občan zaplatit, aby byla obec bez dluhů. Dále je možné procentuální vyjádření, tedy o to, jaká část celkového majetku obce je kryta cizími zdroji.

V zadluženosti jsou zahrnuty položky úvěrů a komunálních dluhopisů (ř.196,166), přijaté finanční výpomoci a ostatní dluhy (ř.150), vše v rozvaze.

**Tabulka 16: Zadluženost v letech 2005-2011**

| Rok                    | 2005   | 2006   | 2007   | 2008   | 2009   | 2010     | 2011      |
|------------------------|--------|--------|--------|--------|--------|----------|-----------|
| Zadluženost v tis.Kč   | 15 847 | 10 471 | 19 659 | 21 324 | 69 372 | 93 983,1 | 85 907,91 |
| Baz. index %           | 100,00 | 66,08  | 124,06 | 134,56 | 437,76 | 593,07   | 542,11    |
| Na jednoho obyv.tis.Kč | 0,83   | 0,55   | 1,03   | 1,12   | 3,62   | 4,89     | 4,40      |

*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Zadluženost se v letech 2005-2011 pohybovala v rozmezí 10 471tis.Kč až 93 983tis.Kč. Za sledované období došlo ke třem významným nárůstům hodnot. V letech 2007, kdy dluhy oproti roku předchozímu vzrostly na téměř dvojnásobek; druhý významný nárůst byl zaznamenán o dva roky později v roce 2009 a nejvyšší hodnoty v oblasti zadlužení město dosáhlo v roce 2010.

Rok 2007 vykázal zvýšenou zadluženost především díky přijatým zálohám (kauce a dlouhodobé úvěry). Došlo sice k snížení hodnot u účtu přijaté finanční výpomoci a ostatní dluhy, nadruhou stranu však velmi zásadně narostla částka v oblasti dlouhodobých závazků. Jen dlouhodobé přijaté zálohy v tomto roce dosáhly 14 135tis.Kč.

V přepočtu na obyvatele byl dluh "nejpříznivější" v roce 2006, kdy by každý obyvateľ zaplatil 550Kč. Naopak nejhorším rokem co do přepočtu zadluženosti na obyvatele dopadl již zmiňovaný rok 2010 s částkou 4 890Kč. Průměrný dluh na obyvatele za sledované období činil 2 348Kč.



**Graf 17: Zadluženost v letech 2005-2011**



*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

V prvních čtyřech letech, v období vyšších příjmů než výdajů nebo téměř vyrovnaného rozpočtu, má ukazatel zadluženosti poměrně vyrovnané hodnoty a pohybuje se v rozmezí 15tis.Kč - 21tis.Kč. První velký nárůst dlužné částky město zaznamenalo v roce 2009, kdy index dosáhl nárůstu na 437% oproti roku výchozímu. Od této doby zadluženost dále rostla a svého vrcholu dosáhla v roce 2010, kdy dluh na jednoho obyvatele činil necelých 5tis.Kč, jedná se o nárůst oproti roku 2005 o více než 593%. V posledním sledovaném roce, došlo k mírnému poklesu a přesto hodnota 85 907tis.Kč. Znamenala druhou nejvyšší sumu za sedmileté sledované období.

Trend zadluženosti vykázal tři nárůsty z toho jeden velmi výrazný z roku 2008 na 2009 o 325%.

### Vývoj celkové zadluženosti v %

Součástí kapitoly je také vývoj celkové zadluženosti obce, tj. kolik procent rozpočtu obce je kryto cizími zdroji.

**Tabulka 17: Vývoj celkové zadluženosti v % v letech 2005-2011**

| Rok                            | 2005      | 2006      | 2007      | 2008      | 2009      | 2010      | 2011      |
|--------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Zadluženost v tis.Kč           | 15 847    | 10 471    | 19 659    | 21 324    | 69 372    | 93 983,10 | 85 907,91 |
| Pasiva celkem tis.Kč           | 2 396 098 | 2 482 820 | 2 073 907 | 2 916 826 | 2 079 957 | 2 197 855 | 2 828 062 |
| % krytí rozpočtu cizími zdroji | 0,66      | 0,42      | 0,95      | 0,73      | 3,34      | 4,28      | 3,04      |

*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

V průměru je rozpočet města Mělníka kryt cizími zdroji z 1,93%. Nejlepších výsledků dosahoval v roce 2006, kdy procentuální krytí dosahovalo hodnoty 0,42%. Nejvíce rozpočet kalkuloval s cizími zdroji v roce 2010, kdy zadluženost na celkových pasivech dosahovala 4,28%.

### **5.1.5 Dluhová služba**

Ukazatel dluhové služby je povinnou přílohou žádosti v případě, že je obec žadatelem o finanční příspěvek na hospodaření v lesích nebo žadatelem o finanční prostředky k úhradě výdajů na opatření ve veřejném zájmu v oblasti vod jako správce drobného vodního toku.

Zahrnuje zaplacené úroky (položka 5141 rozpočtové skladby), uhrazené splátky dluhopisů (položky 8xx2 rozpočtové skladby), splátky jistin (8xx4 rozpočtové skladby) a splátky leasingu (položka 5718 rozpočtové skladby).

Dluhová základna obsahuje skutečně dosažené daňové a nedaňové příjmy za daný kalendářní rok, dotace souhrnného finančního vztahu (položky 4112, 4212 rozpočtové skladby).

Dluhová služba se poměřuje ke skutečnému objemu dluhové základny, tedy příjmu celkem po konsolidaci za uplynulý kalendářní rok. Výsledkem poměru je ukazatel dluhové služby.

Tento postup je proveden na základě veřejně dostupných instrukcí ministerstva financí, které od roku 2010 monitoruje dluhovou službu u všech obcí v ČR. Podle této metodiky jsou vypočítány hodnoty i v letech předešlých. Jak je již poznamenáno výše, od roku 2010 obce přešly na nový přístup k výkaznictví, proto je možné, že u některých interních výpočtů obcí před rokem 2010 se hodnoty liší od hodnot v tabulce 16, které jsou vypočítány aktuálním postupem.

**Tabulka 18: Dluhová služba v letech 2005-2011**

| Rok                    | 2005   | 2006   | 2007   | 2008  | 2009  | 2010   | 2011   |
|------------------------|--------|--------|--------|-------|-------|--------|--------|
| Dluhová služba tis.Kč  | 11 934 | 11 812 | 12 010 | 9 846 | 8 215 | 12 874 | 10 300 |
| Baz. index %           | 100,00 | 98,98  | 100,64 | 82,51 | 68,84 | 107,88 | 86,31  |
| Ukazatel dluh.sluzby % | 3,05   | 3,14   | 2,81   | 2,25  | 1,77  | 2,66   | 1,99   |

*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Splátky jistin a úroků se pohybují v hodnotách od 8 214tis.Kč až 12 873tis.Kč. První pozitivní výkyv ve smysl snížení platby úroků a jistin byl zaznamenán v roce 2008. Oproti roku předchozímu bylo na splátkách jistin zapláceno o 2 159tis.Kč méně, úroky klesly z původních 30tis.Kč na 25,2tis.Kč. Nejnižší dluhová služba vykázána v roce 2009 poklesla oproti roku předchozímu díky snížení splátky jistin o dalších 1 895tis.Kč i navzdory vyšším zaplaceným úrokům oproti roku předchozímu.

Druhá významější změna se udála v roce 2010. Došlo k navýšení dluhové služby o 4 659tis.Kč. Byl to nejvyšší nárůst za sledované období. Zapříčinil to nárůst v oblasti úroků, které vzrostly o 3 074tis.Kč. V roce 2010 byl dočerpán 90 000tis.Kč investiční úvěr na dokončení revitalizace historického centra města. Ve IV.čtvrtletí byla zaplácena první splátka v částce 1 579tis.Kč. V tomto roce došlo k zaplacení poslední splátky návratné finanční výpomoci, kterou město získalo na výstavbu čističky odpadních vod.

Ukazatel dluhové služby vykazuje až na rok 2009 vyrovnaný či mírně klesající trend. Pohybuje se od 1,77% v roce 2009 a po 3,14% v roce 2006. V průměru bylo na úroky, jistiny, splátky dluhopisů a leasingu uhrazeno 2,52% finančních prostředků z celkově přijatých daňových, nedaňových příjmů a transferů.

## 5.1.6 Likvidida

Vyjadřuje aktuální schopnost hradit splatné závazky. Dle stupně krytí krátkodobých závazků se dělí na peněžní, pohotovou a běžnou. Hodnoty jsou čerpány z rozvah jednotlivých sledovaných let.

I v tomto případě sehrála změna výkaznictví v roce 2010 významnou roli. Některé hodnoty jsou až šestinásobně vyšší oproti letům předchozím, přitom se v oblasti finančního majetku žádné velké změny nestaly. Nové výkazy se v této oblasti nedají porovnat s výkazy s staršími, proto je třeba obě období analyzovat zvlášť.

Věškerá data jsou čerpána z rozvahy organizační složky státu.

### 5.1.6.1 Peněžní likvidita

Vyjadřuje nejpřísnější posouzení schopnosti subjektu splácet své krátkodobé závazky.

Do roku 2009 je v rozvaze na řádku č.89 - Finanční majetek celkem, krátkodobé závazky na řádku č.189. Od roku 2010 je kalkulováno s IV.oddělením aktiv krátkodobý finanční majetek, závazky se dohledávají v IV. Oddělení pasiv v rozvaze – krátkodobé závazky.

Hodnoty se za sledované období pohybovaly v rozmezí 0,61 - 6,22. Optimální hodnota peněžní likvidity se pohybuje v rozmezí 0,2 - 0,7. Průměrná peněžní likvidita byla 2,01, nepočítá-li se první rekordní rok, průměr činí 1,41.

**Tabulka 19: Vývoj peněžní likvidity v letech 2005-2011**

| Rok                       | 2005   | 2006   | 2007   | 2008   | 2009   | 2010    | 2011    |
|---------------------------|--------|--------|--------|--------|--------|---------|---------|
| Finanční majetek tis.Kč   | 19 015 | 19 104 | 58 763 | 28 018 | 34 899 | 196 061 | 116 989 |
| Krátkodobé závazky tis.Kč | 3 055  | 31 091 | 39 654 | 33 382 | 33 996 | 63 924  | 112 168 |
| Výsledek                  | 6,22   | 0,61   | 1,48   | 0,84   | 1,03   | 3,48    | 1,04    |

*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Rok 2005 byl v porovnání s ostatními roky rekordní, likvidita dosáhla hodnoty 6,22. Zapříčinil to velmi nízký stav účtu krátkodobých závazků 3 054tis.Kč, což činí o 28 037tis.Kč méně než v roce následujícím. Jediným důvodem tohoto jevu bylo

vypořádání přeplatku dotací s rozpočty územně samosprávných celků, což hodnotu pasiv snížilo v roce 2005 o 54 000tis.Kč. Tento jev byl zapříčiněn změnou účetnictví, od roku 2006 se s touto položkou neúčtuje.

V roce 2007 došlo k výraznému navýšení finančního majetku, přičemž šlo pouze o jednorázový jev, jelikož v dalším roce došlo k výraznému snížení. Takto vysoká částka byla vykázána na běžném účtu a pocházela z hospodářské činnosti města. Hospodářský výsledek činil 62 824tis.Kč, v porovnání s předchozím rokem, byla tato částka o 38 045tis.Kč vyšší. Tento rekordní hospodářský výsledek souvisel s prodejem pozemků a přijatého nájemného v tepelném a bytovém hospodářství.

Při samostatném porovnání let 2010 a 2011 je evidentní pokles finančního majetku a naopak velmi prudký nárůst krátkodobých závazků, jejíž hodnota se téměř zdvojnásobila. Pokles krátkodobého finančního majetku byl nejvíce patrný na Základním běžném účtu územních samosprávných celků. Jedním z důvodů byl fakt, že na základním účtu byl dostatek finančních prostředků a proto nebyl převeden výsledek z hospodářské činnosti, přičemž peníze budou v investičním fondu pro následující léta k využití dle potřeby. Krátkodobé závazky byly nejvíce ovlivněny krátkodobými přijatými zálohami, které se navýšily o 51 085tis.Kč. Toto navýšení souviselo se zálohami za služby v bytových a nebytových prostorách.

### **5.1.6.2 Pohotová likvidita**

Pohotová likvidita umožňuje krýt krátkodobé závazky finančním majetkem spolu s krátkodobými pohledávkami.

Stejně jako v předešlém případě peněžní likvidity i v tomto případě je rok 2005 značně odlišný od let následujících, z důvodu totožné základy krátkodobých závazků. Průměrně dosahuje pohotová likvidita 3,56. Vyloučí-li se rok 2005, průměr dosáhne na hodnotu 2,44.

**Tabulka 20: Vývoj pohotovové likvidity v letech 2005-2011**

| Rok                          | 2005   | 2006   | 2007   | 2008   | 2009   | 2010   | 2011    |
|------------------------------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|---------|
| Finanční majetek tis.Kč      | 19 015 | 19104  | 58 763 | 28 017 | 34 899 | 196 06 | 116 989 |
| Krátkodobé pohledávky tis.Kč | 12 280 | 45 775 | 42 795 | 32 337 | 38 113 | 72 796 | 61 553  |
| Krátkodobé závazky tis.Kč    | 3 054  | 31 091 | 39 654 | 33 382 | 33 996 | 63 924 | 112 168 |
| Výsledek                     | 10,25  | 2,09   | 2,56   | 1,81   | 2,15   | 4,21   | 1,59    |

*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Za sledované období došlo ke třem výraznějším změnám oproti průměrné hodnotě. První již výše zmiňovaný rok 2005 s likviditou 10,25 dosáhl oproti ostatním letům nezvykle vysoké hodnoty. Na tento výsledek se dá nahlížet z různých úhlů. Takto vysoká likvidita znamená, že město může své krátkodobé závazky plnit bez sebemenších problémů a má dobré předpoklady pro dosažení na případné půjčky. Nadruhou stranu by bylo lepší, kdyby zdroje, které jsou poměrně snadno v krátké době využitelné, město investovalo do projektů či poskytlo služby obyvatelstvu na úkor snížení takto výrazně vysoké hodnoty likvidity. Třetím pohledem je fakt, že finanční majetek je na podobné úrovni jako rok následující, krátkodobé pohledávky jsou dokonce nižší a přesto rok 2005 dosahuje rekordního likvidního výsledku a to právě z důvodu nestandardně, ojediněle nízkých krátkodobých závazků. Je proto vždy potřeba důkladně zjistit na čem výsledné hodnoty stojí.

Druhým rokem, který jevil výraznější rozdíl oproti roku předchozímu byl rok 2008. Nižší finanční majetek zapříčiněný nesrovnatelně nižšími výnosy z hospodářské činnosti je popsán výše v analýze peněžní likvidity. Dalším faktorem tohoto stavu byl pokles krátkodobých pohledávek o 10 458tis.Kč. Hlavním faktorem bylo snížení pohledávek za rozpočtovými příjmy o 8 061tis.Kč v oblastech bytového hospodářství (nájmy), dále bylo vymoženo více pohledávek u poplatků za odpady.

Třetí významější rozdíl byl v porovnání let 2010 a 2011. V tomto případě se jednalo o stejný důvod jako u likvidity peněžní. Nižší hodnota krátkodobého finančního majetku způsobená dostatkem finančních prostředků z minulých let a převedení výsledku z hospodářské činnosti na investiční fond. Krátkodobé závazky byly ovlivněny krátkodobě přijatými zálohami. Krátkodobé pohledávky sice doznaly určitého poklesu z důvodu

zaplacení poměrně významného množství pohledávek odběrateli, ale v tomto případě při takto nízkém rozdílu oproti roku předchozímu, měly malý vliv na ovlivnění celkového výsledku pohotové likvidity v roce 2011.

### 5.1.6.3 Běžná likvidita

Tento způsob posuzování schopnosti splácet krátkodobé závazky je nejbenevolentnější ze všech tří sledovaných likvidit. Krátkodobé závazky jsou kryty celkovými oběžnými aktivy, které jsou před rokem 2010 i po něm v aktivech v kapitole B. Mají však odlišné složení, proto je opět potřeba porovnávat výsledné hodnoty odděleně.

Běžná likvidita dosahovala vysokých hodnot. Příčinou tomu byly velmi vysoké hodnoty oběžných aktiv v letech 2005 až 2008, které dosahovaly podobných hodnot, v průměru 1 047 261,51tis.Kč.

**Tabulka 21: Vývoj běžné likvidity v letech 2005-2011**

| Rok                              | 2005    | 2006    | 2007      | 2008      | 2009    | 2010    | 2011    |
|----------------------------------|---------|---------|-----------|-----------|---------|---------|---------|
| <b>Oběžná aktiva tis.Kč</b>      | 950 859 | 994 895 | 1 039 018 | 1 204 274 | 193 837 | 269 412 | 179 043 |
| <b>Krátkodobé závazky tis.Kč</b> | 3 055   | 31 091  | 39 654    | 33 382    | 33 996  | 63 924  | 112 168 |
| <b>Výsledek</b>                  | 311,27  | 32,00   | 26,20     | 36,08     | 5,70    | 4,21    | 1,60    |

*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Za sledované období došlo podobně, jako v předešlém případě, ke třem výraznějším změnám. První opět z důvodu nízké hodnoty krátkodobých závazků.

Druhý výraznější výkyv proběhl v roce 2009. Došlo k tomu díky znatelnému poklesu oběžných aktiv. V roce 2008 oběžná aktiva dosahovala hodnoty 1 204 273tis.Kč, o rok později klesla částka na 193 836tis.Kč. Z důvodu absence konečného výsledku u účtu ZBÚ - základní běžný účet. Od roku 2009 došlo díky změně v účetnictví k vyřazení této položky z aktivního účtování.

Ke třetí změně došlo v porovnání dvou posledních sledovaných let a to jak z důvodu již popisovaného zvýšení krátkodobých závazků, tak kvůli snížení objemu oběžných aktiv o 90 369tis.Kč. Tento pokles nastal především z důvodu poklesu krátkodobého finančního majetku o 79 072tis.Kč. Pouze v tomto roce byla odchylka

od vyšší hranice doporučené hodnoty v záporné hodnotě o 0,9.

## 5.1.7 Rentabilita

Vyjadřuje schopnost obce dosáhnout nových zdrojů financování pomocí zisku (po zdanění). Všechny tři analyzované ukazatele – rentabilita vlastního kapitálu, aktiv, tržeb - by měly vykazovat v časové řadě rostoucí charakter. Ukazatelé vypovídají o výkonnosti municipality, účinnosti použitých prostředků a činností vedoucích k dosažení zisku. Výsledku je dosaženo na základě poměru mezi dosaženými a vynaloženými prostředky.

Výsledné hodnoty jsou velkou měrou ovlivněny prodejem nemovitého majetku a pozemků, k nimž docházelo nepravidelně, výsledné hodnoty jsou velmi kolísavé.

Data jsou čerpána z více výkazů. Zisk po zdanění a výnosy jsou čerpány z výkazu zisku a ztráty, vlastní kapitál a celková aktiva se dohledávají v rozvaze.

### 5.1.7.1 ROE - rentabilita vlastního kapitálu

Vyjadřuje schopnost využití vlastního kapitálu. Konečné výše výsledků se pohybují od 0,73% do 3,55%. Není patrný žádný trend, hodnoty jsou v čase kolísavé. Průměrná hodnota rentability vlastního kapitálu v letech 2005 až 2011 dosáhla 1,75%, tedy z jedné vložené koruny vlastního kapitálu byl vygenerován zisk 0,0175Kč.

**Tabulka 22: Vývoj ROE v letech 2005-2011**

| Rok         | 2005      | 2006      | 2007      | 2008      | 2009      | 2010      | 2011      |
|-------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Zisk tis.Kč | 52 211    | 22 499    | 63 874    | 13 247    | 26 056    | 20 220    | 32 134    |
| VK tis.Kč   | 1 696 164 | 1 746 298 | 1 800 073 | 1 814 015 | 1 937 025 | 1 975 807 | 2 620 291 |
| Výsledek %  | 3,08      | 1,29      | 3,55      | 0,73      | 1,35      | 1,02      | 1,23      |

*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Kolísavost byla zapříčiněna především značnými výkyvy v dosažených ziscích. Jmenovatel, v tomto případě vlastní kapitál, vykazoval mírně rostoucí trend - vyjma roku posledního.



První výkyv v zisku byl vykázán v prvním porovnatelném roce s rokem předchozím, tedy v roce 2006. Meziroční navýšení nákladů o 1 055tis.Kč nemělo na celkový výsledek hospodaření takový vliv jako pokles výnosů o 26 297tis.Kč. Důvodem bylo snížení tržeb z prodeje dlouhodobého hmotného majetku, především prodej domů. Výnosy z nájmu či prodeje pozemků zůstaly na téměř totožné úrovni.

V roce 2007 zisk dosáhl nejvyšší hodnoty za celé sledované období - 63 874tis.Kč. Nejvyšší výnosy pramenily z prodeje 30 parcel z nichž nejvýnosnější byly pozemky v ulici Bezručova. Za tyto pozemky bylo vykázáno 25 618tis.Kč.

Nejhoršího výsledku hospodaření bylo dosaženo v roce 2008, hodnota zisku činila 13 246tis.Kč. Důvodem byla absence výnosů z prodeje dlouhodobého hmotného majetku a pozemků. Za tímto stavem hrála opět roli změna v účetnictví. Od roku 2008 se do hospodářského výsledku nezahrnují výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku a pozemků. Došlo i k poklesu výnosů v oblasti nájmu.

Následující rok 2009 se v oblasti zisku vrátil na hodnoty roku 2006, především díky nízké dani z příjmů. V tomto roce došlo k prvnímu výraznějšímu nárůstu vlastního kapitálu o 123 010tis.Kč. Navýšení souvisí s revitalizací města. Díky rekonstrukcím se navýšila cena majetku, především za budovy a pozemní komunikace.

Významější změny ve výši zisku po zdanění bylo dosaženo v posledním sledovaném roce 2011. Částka 32 133,66tis.Kč je třetí nejvyšší ze sedmi analyzovaných let. Oproti předešlým rokům se především navýšily výnosy z prodeje služeb o 6 244tis.Kč. V tomto roce byla rekordní hodnota vlastního kapitálu, cena se vyšplhala na 2 620 291tis.Kč, což opět souviselo s revitalizací a jejím dokončením v roce 2010, v roce 2011 se vykázalo zhodnocení vlastního majetku.

Nejlepšího výsledku v porovnání zisku po zdanění s vlastním kapitálem bylo dosaženo v první sledovaném roce s hodnotou 3,08%. Naopak nejhoršího výsledku bylo dosaženo v roce 2008 z důvodu již výše zmiňovaného nejhoršího výsledku v oblasti zisku.

Je zajímavé, že se pravidelně v jednotlivých letech střídá nárůst a pokles. Tento trend kopíruje stav výsledků hospodaření v pozorovaném období.

### 5.1.7.2 ROA - rentabilita aktiv

Tento poměrový ukazatel ve jmenovateli využívá hodnot celkových aktiv. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2007, kdy rentabilita aktiv dosáhla 2,36%. Naopak nejhorším rokem se stal rok 2008 s hodnotou 0,45%. Průměrný výsledek rentability činil 1,31%, tedy jedna koruna celkových aktiv vytvořila 0,0131Kč zisku.

**Tabulka 23: Vývoj ROA v letech 2005-2011**

| Rok            | 2005      | 2006      | 2007      | 2008      | 2009      | 2010      | 2011      |
|----------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Zisk           | 52 211    | 22 499    | 63 874    | 13 247    | 26 056    | 20 220    | 32 134    |
| Celková aktiva | 2 396 098 | 2 482 821 | 2 703 907 | 2 916 827 | 2 079 957 | 2 197 885 | 2 828 062 |
| Výsledek %     | 2,18      | 0,91      | 2,36      | 0,45      | 1,25      | 0,92      | 1,14      |

*Zdroj: Z podkladů MÚ Mělník, vlastní zpracování*

Celkové výsledky jednotlivých let, stejně jako u ROE, nejvíce ovlivnila kolísavost zisku po zdanění. Jak již bylo poznamenáno výše, za nestálostí zisku mohou především prodeje dlouhodobého nehmotného majetku a pozemků v jednotlivých letech, výnosy z nájemného a v neposlední řadě i daňové zatížení.

Při pohledu na ovlivnění výsledných hodnot ROA, je potřeba brát v úvahu i čtyři významné změny v celkových aktivech ve sledovaném období. Hodnoty celkových aktiv dosahovaly 2 079 957tis.Kč až po 2 916 826tis.Kč.

V prvních dvou letech se stav téměř nelišil, k významějšímu navýšení došlo až v roce 2007. Nárůst byl spojen především s nárůstem pohledávek v oblasti správy majetku a služeb – nájemné, dále v sociální oblasti. Došlo též k nákupu majetkových cenných papírů k obchodování.

V roce 2008 došlo k dalšímu nárůstu celkových aktiv, tentokrát o částku 212 919tis.Kč. Hlavním důvodem bylo navýšení základního běžného účtu, dále kvůli zúčtování výdaj úze.samospráv celků-.

K zásadnějšímu poklesu celkových aktiv došlo v roce 2009 o 836 869tis.Kč. Opět z důvodu vlivu položky Základní běžný účet – ZBÚ, jak je již popsáno v části práce o běžné likviditě.

V posledním sledovaném roce 2011 došlo ke čtvrté výrazné změně. Tentokrát v podobě navýšení celkových aktiv o 630 177tis.Kč. Hlavním důvodem bylo navýšení hodnoty staveb díky dokončené revitalizaci historického centra a budované kanalizaci v městské části Chloumek.

### 5.1.7.3 ROS rentabilita tržeb

V této analýze se porovnává zisk po zdanění s výnosy celkem. Je potřeba opět porovnávat hodnoty před rokem 2010 a po něm zvláště, protože metodika sestavování výkazů se značně liší, tím pádem se data stávají neporovnatelná. Na první pohled je patrné, že hodnoty po roce 2010 jsou reálnější. Sestavování výkazů se přiblížilo výkazům soukromého sektoru. Výsledné hodnoty v letech 2005 až 2009 v průměru dosahují 65,10%. Dá se tedy říci, že každá koruna výnosů vytvořila zisk po zdanění 0,65Kč.

**Tabulka 24: Vývoj ROS v letech 2005-2011**

| Rok           | 2005   | 2006   | 2007   | 2008   | 2009   | 2010    | 2011    |
|---------------|--------|--------|--------|--------|--------|---------|---------|
| Zisk          | 52 211 | 22 499 | 63 874 | 13 247 | 26 056 | 20 220  | 32 134  |
| Výnosy celkem | 62 169 | 43 068 | 78 625 | 33 792 | 37 828 | 463 160 | 354 138 |
| Výsledek %    | 83,98  | 52,24  | 81,24  | 39,20  | 68,88  | 4,37    | 9,07    |

*Zdroj: Z podkladů MU Mělník, vlastní zpracování*

Nejvyššího procentuálního výsledku bylo dosaženo v prvním sledovaném roce 2005. V období do roku 2010 se nejnižší rentabilita tržeb vykazovala v roce 2008. Při porovnání let 2010 a 2011 na tom lépe byl poslední sledovaný rok.

Stejně jako tomu bylo u předešlých analýz rentability, i v tomto případě se na opakovaných výkyvech nejvíce podepsala nestálost a nevyrovnanost v dosahování zisku. V tomto případě i výnosy doznaly častých a výrazných výkyvů, což se též projevilo na výsledku.

Prvním výkyvem v kapitole celkových výnosů bylo snížení o 19 101tis.Kč v roce 2006. Tato skutečnost souvisí se snížením tržeb z prodeje dlouhodobého hmotného majetku.

V následujícím roce došlo u výnosů k významnému navýšení o 35 557tis.Kč z důvodu tržeb z prodeje parcel, jak již bylo popsáno v části rentability aktiv.

Rok 2008 je spojen s nejnižší hodnotou celkových výnosů za sledované období. Dosáhlo hodnoty 33 792tis.Kč, což je o 44 832tis.Kč méně než v roce předešlém. Opět stál za tímto stavem fakt, že vypadly tržby zprodeje nemovitého majetku, což hraje v Mělnických tržbách (za sledované období) velkou roli.

Porovnájí-li se období 2010 a 2011 rentabilita je vyšší v roce 2011 navzdory snížení celkových výnosů. Velkou roli hrál zisk po zdanění. Nižší hodnota celkových výnosů měla v tomto případě více důvodů. Snížily se výnosy z pronájmů, výnosy z prodeje pozemků, výnosy z poplatků.

## 6 Závěr a doporučení

Za sledované období došlo k několika významným změnám v oblasti výkaznictví. Nejvíce se tento jev projevil v přelomu let 2009 a 2010, kdy se metody obecního účetnictví více přiblížily metodám soukromého sektoru. Z tohoto důvodu je nemožné porovnávat hodnoty v celých sedmi letech, ale je potřeba srovnávat období s totožnou účetní metodikou.

Při pohledu na celkové příjmy a výdaje obecního rozpočtu, je na první pohled patrný rostoucí trend. Je ale zapotřebí, zjistit z jakých složek se tyto rozpočtové kapitoly skládají a jak se během let vyvíjely.

Především se jedná o oblasti investiční, kdy příjmy a výdaje v některých případech velmi ovlivňují jednorázové dotace či prodeje majetku na straně jedné a kapitálové výdaje, související s výstavbou či rekonstrukcí na straně druhé. Dojde-li k očištění od těchto pravidelně se neopakujících vlivů, tak se z rostoucího trendu stává trend kolísavý. Je pravdou, že běžné výdaje související s chodem úřadu a poskytující služby občanům za sledované období vykázaly pokles pouze jednou v roce 2010, za to běžné příjmy plynoucí především z daňových příjmů a přijatých dotací vykázaly poklesy hned třikrát.

V porovnání příjmů s výdaji pro zjištění kladného či v horším případě záporného salda je tedy vždy lepší počítat s investiční a bezinvestiční účastí. V letech 2008, 2009 obec vykázala záporné saldo celkového rozpočtu, v roce 2011 dokonce i běžného, což se stalo pouze jednou za sedmileté analyzované období.

Z časové řady vývoje salda běžného (provozního) rozpočtu v roce 2009 je zřejmé, že přebytek běžného rozpočtu za poslední 3 roky výrazně klesal. Tento trend byl velmi negativní, neboť přebytek běžného rozpočtu by měl minimálně pokrýt dluhovou službu. (V roce 2009 byl přebytek 8 649tis.Kč, dluhová služba 8 214tis.Kč). Město si zadalo optimální výši přebytku z běžného rozpočtu 10% z běžných příjmů. Na základě zjištění tohoto stavu by mělo město hledat oblasti, kde se nabízí možnosti snižování běžných výdajů, např. v poskytování různých služeb občanům města nebo ve výdajích souvisejících přímo s chodem městského úřadu.

Záporná salda celkových rozpočtů souvisí s velkými investičními projekty kterými byly revitalizace historického centra města v podobě rekonstrukcí historických budov, věže, dlažby na náměstí, instalování nového veřejného osvětlení, nové lavičky a sochy anděla s ďáblem. Cílem tohoto projektu má být zatraktivnění města s dlouholetou vinařskou tradicí pro cestovní ruch a zvýšením nedaňových příjmů z toho plynoucích do městského rozpočtu, ale i pomoc soukromníkům např. restauracím, ubytovacím zařízením, kulturním institucím, kostnici, zámecké obrazárně a dalším. Druhým nákladným počinem byla výstavba kanalizace v městské části Chloumek a výstavba sjezdu z mostu do přístavu, který je zároveň celním místem a probíhá zde čilý obchodní ruch s celým světem, nejvíce však s Německem. Kontejnery z přístavu dále putují po železnici, po řece Labi i po silnici pomocí kamiónů a sjezd z mostu v ulici Nůšařská byl velmi důležitý pro zefektivnění dopravy a odlehčení kamionové dopravy přes obytnou čtvrť Mlázice. V tomto ohledu se tedy dá říci, že se zastupitelstvo města chová zodpovědně, jelikož těmito investičními počiny myslí na budoucí příjmy a rozvoj podnikání.

Po diskusi s několika místními občany je nejpalčivějším problémem hospodaření města každoroční rozprodávání majetku a riziko, že v budoucnu již město nebude mít co prodat a nebude čím vyvážit obecní výdaje. Za pravdu těmto obavám dává kapitola o kapitálových příjmech, kde především v posledních 4 analyzovaných letech došlo k výrazným nárůstům.

Dalším důležitým tématem jsou splácené úvěry města. V roce 2010 byl dočerpán 90 000tis.Kč investiční úvěr od Komerční banky,a.s. na dokončení revitalizace historického centra města. Ve IV.čtvrtletí byla zaplácena první splátka úvěru ve výši 1,579tis.Kč., předpoklad ukončení splacení úvěru je v roce 2022. Dále v tomto roce byla uhrazena poslední splátka návratné finanční výpomoci, kterou město získalo na výstavbu čističky odpadních vod v celkové výši 73 854tis.Kč. Celkové průměrné roční splátky činí 9 500tis.Kč.

Pro lepší výsledky v hospodaření a omezení rozprodávání obecního majetku navrhuji několik opatření. Jak je již uvedeno v kapitole pojednávající o daňových příjmech, je velmi těžké odhadnout, kolik v daném roce přijde těchto příjmů ze státního rozpočtu. Proto by bylo výhodnější při sestavování obecního rozpočtu počítat s menším objemem

těchto prostředků než obvykle, a na základě odhadovaných celkových příjmů stanovit výdaje tak, aby byl rozpočet vyrovnaný. Až přijdou daňové příjmy na účet a bude známa celková výše, je možné rozpočet pozměnit stejně tak, jako se tomu děje v současné době. Zamezí se tím zápornému saldu a zároveň pokud by byl prvotní daňový odhad příliš pesimistický a na účet přišlo více peněz, je možné přerozdělit prostředky na probíhající projekty či je uložit do investičního fondu. Nedocházelo by tudíž k případům, že přijde méně daňových příjmů než bylo předpokládáno a rozpočet se tím dostává do potíží.

Pro vytyčený cíl nezáporného salda a přebytku 10% z běžných příjmů je potřeba navýšit běžné příjmy a snížit běžné výdaje. Jednou z cest může být efektivnější vymáhání pohledávek. Město k 31.12.2011 evidovalo 17 942tis.Kč pohledávek, přičemž vymoženo bylo pouze 2 604tis.Kč za tento rok. Nejvíce pohledávek je evidováno v odboru dopravy a poplatků za odpady. Město sice vychází dlužníkům vstříc a je ochotno vytvářet splátkové kalendáře, s třeba i stokorunou jako měsíční splátkou, přesto však jsou tací, kteří ani této možnosti nevyužijí a za odpady neplatí. Město nemá žádnou páku, jak z nich dlužné poplatky vymoci. Navrhuji, aby pohledávky chronických neplatičů, kteří opakovaně (např.3krát) nezareagují na výzvu k úhradě, ani vytvoření a dodržování splátkového kalendáře, byly postoupeny vymahačské firmě. Jedna pražská vymahačská společnost si účtuje 25% - 30% provize, kterou požaduje vyplatit až po vymožení dluhu. Pokud by bylo této firmě předáno a vymoženo 50% pohledávek, do městského rozpočtu by přibýlo 6 280tis.Kč, za provizi 2 691tis.Kč.

Dále v této oblasti navrhuji možnost změny frekvence placení za odpady z pololetní na roční. V roce 2011 se poplatky platily 2x ročně, přičemž všem poplatníkům musí být vytištěna složenka, naobálkována, orazítkována a odeslána poštou. Pracovnice prakticky v tomto období nemají čas na nic jiného než vkládat složenky do obálek a ty následně orazítkovat. Dal bych občanům možnost platit i jednou ročně či na dva roky dopředu. Pro občany odpadne starost hlídat si každé pololetí platbu, pro úřad odpadnou náklady za poštovné a pracovním ubyde práce s obálkováním. Samozřejmě by se to netýkalo pouze oblasti platby za odpady, ale i poplatky za psy, zahrádky a další pravidelné poplatky.

Pokud městský úřad pošle za rok 50tis. obálek (na 20tis. obyvatel je to reálné číslo), náklady dosahují 500tis.Kč (za jednu obálku 10Kč). Při změně frekvence placení by město mohlo uspořit 250tis.Kč.

S poplatky obecně souvisí i třetí návrh na zlepšení a to dát občanům na výběr, zda chtějí aby jim chodily složenkami či by preferovali elektronickou formu, např. email. Odpadly by další náklady za poštovné a složenkami, zefektivnila by se práce úřednic.

V oblasti běžných příjmů, může činnost města nejvíce ovlivnit příjmy nedaňové. Vidím velký potenciál v oblasti sportu. Na Mělníku jsou fotbalová hřiště, hokejový stadion, tenisové kurty, plavecký stadion, haly s možností badmintonu, floorbalu, basketbalu. Navrhuji vytvořit partnerské projekty s městy v ČR, ale i v zahraničí, v oblasti sportovního soustředění. V současné době spolupracuje hokejové vedení s týmy z Izraele, Kanady a z prodeje suvenýrů, zápisných na pořádané turnaje vytváří finanční prostředky, které dále investují. Tento model bych doporučil zavést pro co nejvíce sportů v režii města. Kdyby na týden přijelo fotbalové mužstvo z Německa a zadarmo či minimální poplatek např. 100Kč/den, mohlo využít výběru z několika mělnických hřišť a jeho zázemí byl by to přínos pro celé město. Jelikož 20 německých turistů může v době volna navštívit městem spravované památky, koupit suvenýry, podpořit soukromý sektor v oblasti ubytování, restaurátérství, kino atd.



## 7 Seznam použité literatury

ČERNOHORSKÝ, J., TEPLÝ, P., *Základy financí*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2011, 304str., ISBN 978-80-247-3669-3.

ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J., *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 240str., ISBN 978-80-247-3061-5.

HALÁSEK, D., PILNÝ, J., *Určování bonity obcí*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 2002, 130str. ISBN 80-248-0159-0.

KINŠT, J., ČEŠKOVÁ, M. *Rozpočtová skladba v roce 2011*, Olomouc, nakladatelství: ANAG, 2011, ISBN: 978-80-7263-638-9.

KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J., *Finanční analýza-krok za krokem*. 2.vyd. Praha: C.H.Beck, 2008, 135str., ISBN 978-80-7179-713-5.

KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010, 208str., ISBN 978-80-247-3349-4.

KRAFTOVÁ, I. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2002, 206str., ISBN 80-7179-778-2.

MARKOVÁ, H., *Finance obcí, měst a krajů*, Praha: Orac s.r.o., 2000, 190str., ISBN 80-86199-23-1.

MOIR, L., *Managing Corporate Liquidity*, Chicago: Global Professional Publishi, 1999, 196str., ISBN 1-888998-64-4.

NOVOTNÝ, V., *Územní samospráva České republiky*. Praha: CEVRO Institut, 2007., 70str., ISBN 80-86816-22-2.

OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D., *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2011, 178str., ISBN 978-80-7400-342-4.

- PAŘÍZKOVÁ, I. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 238str., ISBN 978-80-210-4511-8.
- PAVLÁSEK, V., HEJDUKOVÁ, P., *Veřejné finance a daně v České republice*. 2. vyd., Plzeň: NAVA, 2011, 182str., ISBN 978-80-7211-395-8.
- PEKOVÁ, J., *Hospodaření obcí a rozpočet*, Praha: Codex Bohemia s.r.o., 1997, 102str., ISBN 80-85963-34-5.
- PEKOVÁ, J., *Veřejná správa a finance*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Aspi, a.s., 2008, 712str., ISBN 978-80-7357-351-5.
- PROVAZNÍKOVÁ, R., *Financování měst, obcí a regionů*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2007, 280str., ISBN 978-80-247-2097-5.
- RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2008, 120str., ISBN 978-80-247-2481-2.
- SCHELLE, K., SVOBODA, I., SCHELLOVÁ, I., VIČAR, R., *Gründzüge des Verwaltungsrechts und der tschechischen öffentlichen Verwaltung*. Munich: GRIN Verlag, 2011, 205str., ISBN 978-3-656-06226-4.
- SCHELLE, K., Die Entwicklung der Organisation der modernen tschechischen öffentlichen Verwaltung. Munich: GRIN Verlag, 2009, 460str., ISBN 978-3-640-37672-8.
- SCHNEIDEROVÁ, I., *Rozpočtová skladba 2012*, Nové Město n. Cidlinou: Acha obec účtuje s.r.o., ISBN: 978 - 80 -260 - 1010 -4.
- SIDDIQUI, S., *Managerial Economics And Financial*. New Delhi: New age International, 2006, 736str., ISBN 81-224-1609-8
- SYNEK, M., *Manažerská ekonomika*. 5. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2011, 480str. ISBN 978-80-247-3494-1.
- ŠÍN, Z., *Tvorba práva. Pravidla, metodika, technika*. 2. vyd. Praha: C.H.Beck, 2009, 176str., ISBN 978-80-7400-162-8.

TOTH,P., Financování obcí - sociálně ekonomický rozvoj systému: výstup z projektu GAČR 402/03/1235. Praha: Oeconomica, 2005, 326stran. ISBN: 802450957.

Výkaz pro hod. pln. Rozp.ÚSC města Mělník 2005 – 2011

Rozvaha města Mělník 2005 – 2011

Mělnická radnice 2005 - 2011

Výkaz zisku a ztráty města Mělník v letech 2005 - 2011

Zákon o obcích (obecních zřízeních) č.128/2000 Sb.,

Zákon č.347/1997 Sb

Vyhláška č.410/2009 Sb.

## **Elektronické zdroje**

*USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 2. května 2001 č. 418 + P: K r i t é r i a* [online]. 2001[cit.2012-06-11]. Dostupné z:

<http://racek.vlada.cz/usneseni/usnweb.nsf/0/27A94F8B2D5170DAC12571B6006D26BE>

BINEK,J.,GALASOVÁ,I., *Malé obce a výkon přenesené působnosti*. [online]. [cit. 2013-05-08]. ISSN 1213-6336. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6316968>

Mělník: Sociálně demografická analýza města Mělník. [online]. [cit. 2013-08-06].

Dostupné

z:[http://www.melnik.cz/user\\_data/zpravodajstvi/obrazky/File/SOCDEM%20analyza.pdf](http://www.melnik.cz/user_data/zpravodajstvi/obrazky/File/SOCDEM%20analyza.pdf)

NĚMEČKOVÁ,H. *Základní informace o městě a okolí* [online]. 2011 [cit. 2013-06-05].

Dostupné z: <http://www.melnik.cz/radnice-a-urad/mesto-melnik/zakladni-informace/zakladni-informace-o-meste-a-okoli.html>

Úřad práce Mělník. Nabídka volných pracovních míst: Úřady práce ČR [online]. 2012. vyd. [cit. 2013-06-06]. Dostupné z: <http://www.upcr.eu/urad-prace-melnik?page=22>

# Seznam tabulek

|  |    |
|--|----|
| Tabulka 1: Závislost počtu členů zastupitelstva na počtu obyvatel v obci.....                              | 20 |
| Tabulka 2: Běžný a kapitálový rozpočet.....  | 28 |
| Tabulka 3: Přehled hlavních výdajových oblastí z rozpočtů obcí .....                                       | 30 |
| Tabulka 4: Demografický vývoj města Mělníka od roku 2005 - 2011.....                                       | 39 |
| Tabulka 5: Počet a procentuální zastoupení obyvatel města Mělníka ve vzdělávacím systému pro rok 2010..... | 40 |
| Tabulka 6: Míra nezaměstnanosti města Mělníka v letech 2007 - 2012 .....                                   | 40 |
| Tabulka 7: Daňové příjmy v letech 2005 - 2011 .....  | 44 |
| Tabulka 8: Nedaňové příjmy v letech 2005 - 2011 .....  | 47 |
| Tabulka 9: Kapitálové příjmy v letech 2005 - 2011 .....  | 49 |
| Tabulka 10: Přijaté transfery v letech 2005 - 2011.....  | 52 |
| Tabulka 11: Celkové příjmy v letech 2005 - 2011 .....  | 56 |
| Tabulka 12: Běžné výdaje v letech 2005 - 2011.....   | 60 |
| Tabulka 13: Kapitálové výdaje v letech 2005 - 2011 .....   | 63 |
| Tabulka 14: Výdaje celkem po konsolidaci v letech 2005 - 2011.....   | 66 |
| Tabulka 15: Saldo celkových příjmů a výdajů po konsolidaci v letech 2005-2011 .....                        | 68 |
| Tabulka 16: Zadluženost v letech 2005-2011 .....   | 72 |
| Tabulka 17: Vývoj celkové zadluženosti v % v letech 2005-2011.....   | 74 |
| Tabulka 18: Dluhová služba v letech 2005-2011 .....  | 75 |
| Tabulka 19: Vývoj peněžní likvidity v letech 2005-2011 .....   | 76 |

|  |    |
|--|----|
| Tabulka 20: Vývoj pohotovvé likvidity v letech 2005-2011 ..... | 78 |
| Tabulka 21: Vývoj běžné likvidity v letech 2005-2011 .....     | 79 |
| Tabulka 22: Vývoj ROE v letech 2005-2011 .....                 | 80 |
| Tabulka 23: Vývoj ROA v letech 2005-2011 .....                 | 82 |
| Tabulka 24: Vývoj ROS v letech 2005-2011 .....                 | 83 |

## Seznam grafů a obrázků

|   |    |
|---|----|
| Graf 1: Daňové příjmy v letech 2005 - 2011 .....  | 45 |
| Graf 2: Struktura daňových příjmů v roce 2008 a 2009 .....  | 46 |
| Graf 3: Nedaňové příjmy v letech 2005 - 2011 .....  | 48 |
| Graf 4: Struktura nedaňových příjmů v letech 2006 a 2008 .....                                    | 48 |
| Graf 5: Kapitálové příjmy v letech 2005 - 2011 .....  | 50 |
| Graf 6: Struktura kapitálových příjmů v letech 2007 a 2011 .....                                  | 51 |
| Graf 7: Očištěné přijaté transfery v letech 2005 – 2011 .....                                     | 54 |
| Graf 8: Struktura běžných transferů v letech 2008 a 2011 .....                                    | 55 |
| Graf 9: Příjmy celkem v letech 2005 - 2011 (po konsolidaci).....                                  | 57 |
| Graf 10: Příjmy na 1 obyv. v letech 2005 – 2011 .....   | 58 |
| Graf 11: Očištěné běžné výdaje v letech 2005-2011 .....   | 61 |
| Graf 12: Struktura běžných výdajů po očištění v letech 2005 a 2009 .....                          | 62 |
| Graf 13: Kapitálové výdaje v letech 2005 - 2011 .....   | 64 |
| Graf 14: Struktura kapitálových výdajů v letech 2005 a 2011 .....                                 | 65 |
| Graf 15: Celkové výdaje v letech 2005 – 2011 .....  | 67 |
| Graf 16: Porovnání salda celkového rozpočtu se saldem běžného rozpočtu v letech 2005 - 2011 ..... | 70 |
| Graf 17: Zadluženost v letech 2005-2011 .....   | 73 |
| Obrázek 1: Mapa středočeského kraje .....   | 38 |